

BØRNE- OG
UNDERVISNINGS-
MINISTERIET

Taksteftersyn for AMU 2016-2019

Marts 2021

Taksteftersyn for AMU 2016-2019

Marts 2021

Børne- og Undervisningsministeriet

Departementet

Center for Økonomisk Politik og Styring

Frederiksholms Kanal 25

1220 København K

Indhold

1	Indledning og sammenfatning.....	5
1.1	Baggrund og formål.....	5
1.2	Sammenfatning af resultater på AMU	5
1.3	Fremgangsmåde og afgrænsning.....	8
1.4	Takstefternets struktur.....	9
2	Takstforhøjelser og kvalitetspulje	11
2.1	Kort om undervisningstaksterne og takstforhøjelser.....	11
2.2	Takstforhøjelser i regi af Trepert II.....	11
2.3	Takstforhøjelser i regi af Trepert III	13
3	Aktivitetsudvikling på AMU	15
3.1	Aktivitetsudvikling og afgrænsning	15
3.2	Aktivitet fordelt på institutionstyper	16
3.3	Aktivitet fordelt på takst- og familiegrupper.....	17
4	Resultater på AMU.....	19
4.1	Samlet resultat på AMU 2016-2019.....	19
4.2	Sammenhæng mellem resultat og aktivitet.....	21
4.3	Resultat fordelt på institutionstype.....	23
5	Resultater fordelt på takstgrupper.....	25
5.1	Resultat på AMU 2016-2019 fordelt på takstgrupper.....	25
5.2	Antal institutioner med hhv. et positivt og negativt resultat på fordelt på takstgrupper.....	27
6	Resultater fordelt på familiegrupper	29
6.1	Resultat på AMU 2016-2019 fordelt på familiegrupper	29
6.2	Antal institutioner med hhv. et positivt og negativt resultat på fordelt på familiegrupper	32
6.3	Kursusniveau	35
7	Bygnings- og fællesudgiftstaxameter.....	38
7.1	Samlede resultater for bygnings- og fællesudgiftsområdet 2016-2019.....	38
7.2	Antal institutioner med hhv. overskud og underskud på bygnings- og fællesudgiftsområdet..	41
7.3	Sammenhæng mellem resultater på bygnings- og fællesudgiftsområdet og AMU-aktivitet.....	42
8	Fjernundervisning.....	46
8.1	Aktivitet og tilskud ved fjernundervisning, 2016-2019.....	47
8.2	Aktivitet ved fjernundervisning fordelt på takst- og familiegrupper, 2016-2019	48
8.3	Sammenhæng mellem fjernundervisningsaktivitet og samlet resultat på AMU.....	50
9	Indtægtsdækket virksomhed	54

9.1	Resultater af VEU-aktivitet som indtægtsdækket virksomhed.....	54
9.2	Anden undervisningsaktivitet som indtægtsdækket virksomhed	55
9.3	Årselever, IDV	57

1 Indledning og sammenfatning

1.1 Baggrund og formål

Med *Trepartsaftalen om styrket og mere fleksibel voksen-, efter- og videreuddannelse (2018-2021)* – herfra benævnt ”Trepert III” – fra oktober 2017 blev det besluttet, at der skulle gennemføres et taksteftersyn på AMU. Taksteftersynet skal undersøge sammenhængen mellem omkostninger og indtægter forbundet med at udbyde AMU og derved belyse om økonomien i AMU er tilstrækkelig til at sikre forsyningssikkerhed og kvaliteten i AMU-udbuddet.

Taksteftersynet er lavet på baggrund af et kommissorium (vedlagt som bilag), der er udarbejdet af Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM) efter drøftelser med arbejdsmarkedets parter. Taksteftersynet omfatter perioden 2016 til 2019 og ligger dermed i forlængelse af et tidligere gennemført taksteftersyn fra 2016, der undersøgte perioden 2012 til 2015. Dette taksteftersyn benytter overordnet samme fremgangsmåde og type af datagrundlag som det seneste taksteftersyn fra 2016, hvorved det er muligt at sammenligne resultaterne mellem de to.

For at forbedre forsyningssikkerheden i AMU-udbuddet og mulighederne for at udbyde AMU af høj kvalitet, blev parterne i trepartsaftalen enige om at gennemføre en midlertidig takstforhøjelse på 70 mio. kr. årligt i aftaleperioden og at afsætte en kvalitetspulje på 20 mio. kr. det første år og 40 mio. kr. årligt de efterfølgende tre år, som skulle styrke kvaliteten og gøre det mere attraktivt at deltage i AMU. Herudover blev der med *Trepartsaftale om tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark og praktikpladser* – herefter ”Trepert II” – fra august 2016 om praktikpladser også afsat 30 mio. kr. årligt fra 2018 til takstforhøjelser på AMU, der blev udmøntet i fællesskab mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter på baggrund af det senest gennemførte taksteftersyn fra 2016. Taksteftersynet har bl.a. til formål at undersøge effekterne af takstforhøjelserne.

1.2 Sammenfatning af resultater på AMU

Taksteftersynet viser overordnet, at institutionerne som indgår i undersøgelsen har forbedret deres resultat på AMU over perioden og er gået fra at have underskud på AMU i 2016 og 2017 til at have overskud på AMU i 2018 og 2019. Dette fremgår i tabel 1.1, som også indeholder oplysninger om institutionernes samlede økonomiske resultater på tværs af uddannelsesområder og aktiviteter. Det ses, at de samlede økonomiske resultater svinger mærkbart fra år til år og ikke følger tendensen for resultaterne på AMU.

Forbedringen på AMU er især sket mellem 2017 og 2018, hvor resultatet er forbedret med 84 mio. kr. En række initiativer fra *Trepartsaftale om styrket og mere fleksibel voksen-, efter- og videreuddannelse (2018-2021)* trådte bl.a. i kraft fra og med 2018 – herunder takstforhøjelser på AMU – hvilket kan være med til at forklare forbedringen. Forbedringen i resultatet på AMU skal ses i lyset af, at der samtidig i perioden er sket et aktivitetsfald på AMU blandt de offentlige AMU-udbydere på ca. 9 pct. fra 2016 til 2019.

Taksteftersynet viser også, at selvom institutionerne samlet set havde et underskud på AMU i 2016-2017 og et overskud på AMU i 2018-2019, er der alle år både institutioner, der har realiseret et positivt

resultat, og institutioner med et negativt resultat på AMU. I 2016 var det således 46 pct. af institutionerne, der havde et positivt resultat, hvilket i 2019 var steget til 60 pct.

Resultaterne for AMU, der indgår her, vedrører kun selve undervisningsdriften. Taksteftersynets fremgangsmåde, datagrundlag og afgrænsninger beskrives i det følgende afsnit 1.3.

Tabel 1.1 Institutionernes samlede økonomiske resultater og AMU-resultater, 2016-2019

2021-pl ¹	2016	2017	2018	2019
Resultat i alt, mio. kr.	89,7	158,1	13,2	-158,4
Resultat AMU, mio. kr.	-24,2	-60,1	23,3	21,1
Aktivitet AMU, årselever	6.261	5.951	5.868	5.723
Resultat AMU pr. årselev, kr.	-3.861	-10.096	3.967	3.690

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber og Børne- og Undervisningsministeriet.

AMU-kurserne er inddelt på 12 takstgrupper, som differentierer niveauet for undervisningstaxametertilskuddet. Takstgrupperne er yderligere inddelt i 48 familiegrupper, som er fagbestemte grupperinger af AMU-kurserne. Taksteftersynet undersøger også resultatet inden for disse takst- og familiegrupper.

I tråd med det forbedrede resultat på AMU som helhed er resultatet for langt de fleste af takstgrupperne også forbedret i løbet af perioden. 8 af takstgrupperne har således oplevet et forbedret resultat i 2019 sammenlignet med 2016. I 2016 var det 4 af takstgrupperne, der havde et positivt resultat, mens det var forbedret til 6 i 2019. Takstgruppe 3 er særligt interessant, da 49 pct. af den samlede AMU-aktivitet over hele perioden 2016-2019 findes inden for den takstgruppe. Takstgruppe 3 tegnede sig i 2019 for et negativt resultat på -1,3 mio. kr., hvilket dog er en forbedring på 16,5 mio. kr. sammenlignet med 2016, hvor resultatet for takstgruppe 3 var -17,8 mio. kr. Takstgruppe 11 er den takstgruppe, der i 2019 realiserede det største positive resultat på 13,4 mio. kr., hvilket er en forbedring på 15,2 mio. kr. sammenlignet med 2016, hvor takstgruppen tegnede sig for et underskud på -1,8 mio. kr.

Inden for takstgrupperne 3-11 er der både familiegrupper, der har haft positive og negative resultater, mens der kun er familiegrupper, der har haft positive resultater i takstgruppe 12 og 13. I 2019 var det imidlertid kun en enkelt familiegruppe inden for takstgruppe 11, der havde et negativt resultat, mens takstgruppens øvrige familiegrupper havde et positivt resultat. I 2016 var der i alt 21 familiegrupper, der havde et positivt resultat, mens de resterende 27 havde et negativt resultat. I 2019 var antallet af familiegrupper med et positivt resultat steget til 31, mens de resterende 17 havde et negativt resultat. 12 af familiegrupperne har haft et positivt resultat hvert år i perioden 2016-2019, mens 5 familiegrupper omvendt har haft et negativt resultat hvert år.

Familiegruppen *Teori (med øvelser inkl. vedr. lovgivningsregler)* er aktivitetsmæssigt klart den største familiegruppe. I 2019 udgjorde den 36 pct. af den samlede AMU-aktivitet og havde et resultat på 2,6 mio. kr. Familiegruppen hører under takstgruppe 3, der som nævnt tegnede sig for et negativt resultat som helhed i 2019. Familiegruppen *Teori* er den aktivitetsmæssigt næststørste familiegruppe med 9 pct. af den

¹ I taksteftersynet er regnskabstal gennemgående pris- og lønreguleret. Dette er ikke kutyme at gøre med regnskabstal, da et over- eller underskud fra tidligere år ikke ændrer sig af pris- og lønændringer. Det er imidlertid gjort af analytiske hensyn for at få et mere sammenligneligt niveau af resultaterne fra år til år.

samlede AMU-aktivitet set over hele perioden 2016-2019 og er ligeledes indplaceret i takstgruppe 3. Denne tegnede sig for et negativt resultat på -3,9 mio. kr. i 2019, hvilket dog er en markant forbedring sammenlignet med 2016, hvor resultatet for familiegruppen var -17,3 mio. kr. *Svejsuddannelser*, som er indplaceret i takstgruppe 11, er den familiegruppe, der har haft det største overskud i 2019 på 7,4 mio. kr., hvilket er en forbedring på godt 360 pct. sammenlignet med 2016, hvor resultatet lød på 1,6 mio. kr.

Taksteftersynet baserer sig på indtægter og udgifter, der er konteret til undervisningsformål. Det indebærer, at de udbetalte tilskud fra kvalitetspuljen i 2018-2019 ikke umiddelbart indgår i indtægtsgrundlaget. Potentielt er økonomien på AMU i 2018-2019 således bedre end præsenteret ovenfor.

Taksteftersynet berører også bygnings- og fællesudgiftstaxametret, som dog ikke kan henføres til AMU-området isoleret fra institutionernes øvrige uddannelsesaktiviteter. Institutionerne har på bygnings- og fællesudgiftsområdet samlet set realiseret et negativt resultat på mellem -1,1 og -1,4 mia. kr. fra år til år i perioden. Resultatet i 2019 er dog det bedste i perioden, hvor underskuddet er reduceret med ca. 16 pct. sammenlignet med 2016. Ændringen i resultaterne på bygnings- og fællesudgiftsområdet er dog i høj grad påvirket af professionshøjskolerne, som samtidig står for en meget begrænset andel af den samlede AMU-aktivitet. Ser man bort fra professionshøjskolerne, er underskuddet i stedet vokset fra -626 mio. kr. i 2016 til -996 mio. kr. i 2019.

Herudover undersøger taksteftersynet også skolernes anvendelse af fjernundervisning på AMU. Det er ikke muligt at opgøre et resultat for fjernundervisningsaktiviteten, da der ikke bogføres udgifter særskilt for fjernundervisning. Der findes dog oplysninger om aktivitet og fjernundervisningstilskud i Børne- og Undervisningsministeriets tilskudsdata. Fjernundervisningsaktiviteten er i perioden steget med 126 pct. fra 18 årselever i 2016 til 40,6 årselever i 2019. Fjernundervisningsaktiviteten udgør dog fortsat en begrænset andel af den samlede undervisningsaktivitet på AMU. I 2016 udgjorde den 0,3 pct. af den samlede aktivitet, hvilket i 2019 var steget til 0,7 pct. Fjernundervisningsindtægterne er steget fra ca. 1,6 mio. kr. i 2016 til 2,6 mio. kr. i 2019. Taksteftersynet indikerer, at fjernundervisning ikke i sig selv har væsentlig betydning for økonomien på AMU grundet den begrænsede udbredelse blandt institutionerne og et generelt lavt aktivitetsniveau. Reduktionen i fjernundervisningstaxametret i 2019 har derudover ikke umiddelbart haft betydning for, om udbyderne af fjernundervisningskurser oplever under- eller overskud på AMU-aktiviteten samlet set.

Endeligt behandler taksteftersynet også skolernes brug af indtægtsdækket virksomhed (IDV). I forlængelse af VEU-trepartsaftalen i 2017 blev der oprettet et særligt bogføringsformål "VEU-aktivitet afholdt som IDV" for at kunne skelne mellem dette og øvrig IDV-kursusvirksomhed. I 2017 er der bogført et resultat vedrørende VEU-aktiviteten afholdt som IDV på ca. 1,0 mio. kr. I 2018 var resultatet næsten seksdoblet til ca. 5,8 mio. kr. I 2019 er det samlede resultat faldet igen til 0,6 mio. kr. Det er dog et yderst begrænset antal institutioner, der bidrager til disse tal. I 2017 var det tre institutioner, der har bogført på formålet, mens det i 2018 var seks institutioner, og i 2019 var det fire institutioner. Imidlertid bliver bogføringsformålet "IDV, Undervisnings- og kursusvirksomhed", der også eksisterede før 2017, flittigere brugt. Her har skolerne tilsammen realiseret et overskud på ca. 136 mio. kr. i 2019, hvilket er et fald på 42 pct. sammenlignet med 235 mio. kr. i 2016. Taksteftersynet indikerer således en vis træghed i implementeringen af anvendelsen af det nye bogføringsformål.

1.3 Fremgangsmåde og afgrænsning

Datagrundlaget for taksteftersynet udgøres af institutionernes formålsregnskaber, som indeholder regnskabstal for institutionernes resultater fordelt ud på uddannelsesområder. Dermed kan sammenhængen mellem omkostninger og indtægter på AMU undersøges særskilt fra andre uddannelsesområder. Taksteftersynet afgrænser sig til alene at undersøge institutionernes resultater på undervisningsdriften og dermed ikke institutionernes samlede økonomi, hvor også bygnings- og fællesudgiftstaxameteret er indeholdt. Det skyldes, at formålsregnskaberne til brug for taksteftersynet kun indeholder formålsopdelingen for bestemte uddannelsesområder for så vidt angår undervisningstaxametret, men ikke bygnings- og fællesudgiftstaxameteret, da omkostninger dækket af disse taksttyper ikke kan henføres til enkelte uddannelser. Det er altså ikke muligt at isolere et resultat for bygnings- og fællesudgiftsområdet og relatere til AMU, da datagrundlaget ikke tillader det. I kapitel 7 undersøges dette derfor på alternativ vis ved at sammenholde institutionernes resultater for bygnings- og fællesudgiftsområdet som helhed på tværs af uddannelsesområder med deres AMU-aktivitet.

Formålsregnskaberne beror på institutionernes egne indberetninger af indtægter og omkostninger. Formålsregnskaberne er ikke direkte revideret af revisor. Revisor bør dog ved sin revision påse, at poster rammer en korrekt konto, men dette sker dog kun på stikprøvebasis. Selvom institutioner foretager konteringen på baggrund af en formålkontoplan og en konteringsinstruks fra ministeriet, kan det ikke udelukkes, at der kan være forskelle i konteringspraksis på tværs af institutionerne. Det kan eksempelvis være, hvordan lønomkostninger for en lærer, der underviser både på eud og AMU, er fordelt. Det samme kan gøre sig gældende i forhold til indkøb af materialer og andre anskaffelser, som indgår i undervisningen på tværs af uddannelsesområderne. Taksteftersynet bygger på de bedst tilgængelige data, men formålsregnskaberne er ikke bedre end skolernes kontering. Det er derfor væsentligt at være opmærksom på, at omkostningerne ikke nødvendigvis er fordelt præcist. Forskelle på institutionernes bogførte omkostninger kan således både skyldes reelle omkostningsforskelle eller forskelle i fordeling og kontering af omkostningerne mellem uddannelserne. Resultaterne skal derfor generelt læses med forbehold for en vis usikkerhed i forhold til konteringspraksis.

Der har været 87 AMU-udbydere i perioden 2016-2019. Taksteftersynet undersøger imidlertid ikke aktiviteten hos private AMU-udbydere, da de ikke indberetter formålsregnskaber, som udgør taksteftersynets datagrundlag. I perioden 2016-2019 har der været 13 private AMU-udbydere, som taksteftersynet afgrænser sig fra at undersøge. De private AMU-udbydere har tegnet sig for 22 pct. af den samlede aktivitet i den undersøgte periode.

Ud af de 87 registrerede institutioner er der nogle få, hvor der i datasættet enten ikke er registreret oplysninger om deres aktivitet eller deres resultat. Disse institutioner indgår af metodiske årsager ikke i taksteftersynet. Den metodiske afgrænsning er uden konsekvenser for de samlede resultater i taksteftersynet, da disse institutioner tegner sig for en meget lille andel af den samlede aktivitet og det samlede resultat for perioden. Institutionerne, som alene har registreret resultat, tegner sig tilsammen for 0,2 pct. af de samlede indtægter og omkostninger relateret til AMU, ligesom institutionerne, som alene har registreret aktivitet, tegner sig for under 0,4 pct. af den samlede aktivitet.

Taksteftersynet tager således udgangspunkt i aktiviteten hos de 68² offentlige institutioner, som både har registreret aktivitet i forbindelse med deres resultater og resultat i forbindelse med deres aktivitet. Disse har tegnet sig for knap 78 pct. af al AMU-aktiviteten i 2016-2019. Medmindre andet er angivet er det således disse institutioner, og denne aktivitet, som taksteftersynet vedrører.

Aktiviteten, som undersøges i taksteftersynet, dækker både over den såkaldt ordinære aktivitet, som finansieres inden for Børne- og Undervisningsministeriets paragraf på finansloven samt såkaldt øvrigt rekvireret aktivitet, som dækker over aktivitet i regi af beskæftigelsessystemet samt aktivitet for personer uden for AMU-målgruppen.

Institutionernes indtægter forbundet med undervisningen på de enkelte AMU-kurser er fastsat ud fra tolv forskellige takstgrupper (takstgruppe 2-13), som differentierer niveauet for det statslige tilskud. Takstgrupperne er yderligere inddelt i 48 familiegrupper i alt. Familiegrupperne udgør emnemæssige kategorier inden for de enkelte takstgrupper og bruges til at indplacere de mange kurser i takstgrupperne. Det samlede kursus-katalog for AMU er meget omfattende, og har hvert år i undersøgelsesperioden bestået af mere end 3.000 forskellige AMU-mål. Størstedelen af AMU-aktiviteten er koncentreret på forholdsvis få takst- og familiegrupper, ligesom mange af de enkelte AMU-kurser har haft en meget begrænset aktivitet.

I institutionernes formålsregnskaber er indtægter og udgifter fordelt på en række bogføringsformål. For AMU er disse sammenfaldende med familiegruppen, som undervisningen hører under, hvorved indtægter og udgifter forbundet med undervisningen kan henføres til de enkelte familiegrupper. I det seneste taksteftersyn udgjorde familiegrupperne det højeste detaljeringsniveau, som undersøgelsen forholdt sig til, mens det i kommissoriet for nærværende undersøgelse fremgår, at der skal kigges helt ned på kursusniveau. Imidlertid eksisterer der ikke data helt ned på kursusniveau, da bogføringsformålene i institutionernes formålsregnskaber som nævnt er sammenfaldende med familiegrupperne. Det er altså ikke muligt at sammenholde indtægter og udgifter for de enkelte AMU-kurser, da der ikke finder registreringer sted heraf. For at øge detaljeringsgraden for taksteftersynet til kursusniveau er en række familiegrupper og institutioner derfor udvalgt for at kigge nærmere på og sammenligne de økonomiske resultater med kursusudbuddet og fordelingen af aktivitet mellem kurserne.

I takt med at detaljeringsgraden øges bliver der i mange tilfælde tale om delundersøgelser af begrænsede mængder af aktivitet. Herved vil der være større udsving og usikkerhed i de resultater, som afdækkes. Denne spredning i resultaterne må forventes at udligne sig på aggregeret niveau, mens resultater på mere detaljeret niveau bør læses med behørigt forbehold. Usikkerheden kan bl.a. komme i forhold til institutionernes kontering samt muligheden for, at høje omkostninger i et bestemt år fx som følge af anskaffelser kan få resultater til at fremstå som outliers.

1.4 Taksteftersynets struktur

I kapitel 2 beskrives først takstudviklingen samt de takstforhøjelser, der har været på AMU de seneste år, samt kvalitetspuljen der blev indført fra 2018. I kapitel 3 derefter undersøges den grundlæggende aktivitetsudvikling på AMU fra 2016-2019.

² Dette tal afspejler den aktuelle institutionsstruktur, da der bl.a. har været en række fusioner af skoler i perioden.

Herefter undersøges de økonomiske resultater på AMU i perioden 2016-2019 i de næste kapitler. Det samlede resultat på AMU beskrives i kapitel 4, mens kapitel 5 og 6 handler om hhv. takstgruppe- og familiegruppeniveauet. Det er også i kapitel 6, at der kigges på kursusniveauet. Kapitel 7 behandler bygnings- og fællesudgiftstaxametret.

Det fremgår af kommissoriet for taksteftersynet, at det også skal undersøge fjernundervisning og indtægtsdækket virksomhed. Dette behandles i hhv. kapitel 8 og kapitel 9.

2 Takstforhøjelser og kvalitetspulje

2.1 Kort om undervisningstaksterne og takstforhøjelser

Taksterne for undervisningstaxameteret er politisk fastsat på årets finanslov, hvor de forskellige takstgrupper, som undervisningstaxameteret er differentieret ud fra, fremgår. De politisk fastsatte takster er baseret på en landsdækkende udgiftsprioritering, og der er ikke defineret præcise udgiftsbehov pr. AMU-kursist som grundlag for takstfastsættelsen.

Den politiske fastsættelse af taksterne indebærer, at taksterne er forudsat at dække den del af institutionernes omkostninger i forhold til undervisningen, som ikke dækkes af deltagerbetalingen. Det er institutionernes ansvar at tilpasse omkostningerne efter taksterne. Institutionernes omkostninger på de enkelte uddannelsesområder skal ikke nødvendigvis svare til de pågældende takster for den enkelte uddannelse eller på det enkelte uddannelsesområde, men derimod gøre det muligt for institutionerne at have en sammenhængende økonomi samlet set. Det er derfor ikke forventningen eller hensigten med et takstefterensyn at vise, at taksterne svarer til institutionernes omkostninger inden for de enkelte takstgrupper på AMU, ligesom resultaterne skal ses i forhold til institutionernes resultater på andre uddannelsesområder.

I 2014 indgik den daværende regering, SF, Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti aftale om *Vækstpakke 2014*, som indførte midlertidige takstforhøjelser på en række kurser. Blandt tiltagene i vækstpakken var der bl.a. en takstforhøjelse til takstgruppe 3, flytning af en række familiegrupper til højere takstgrupper, samt en sænkning af deltagerbetalingen på teknisk-faglige og merkantile kurser mod en tilsvarende forhøjelse af undervisningstaxameteret på samme kurser.

Tiltagene fra vækstpakken udløb i løbet af 2017 og 2018, men med Trepert II fra 2016 blev der afsat 30 mio. kr. årligt fra 2018 til takstforhøjelser på AMU som opfølgning på *Vækstpakke 2014*. Midlerne er blevet udmøntet på baggrund af takstefterensynet fra 2016. I tillæg til den varige takstforhøjelse fra Trepert II blev der med Trepert III fra 2017 afsat 70 mio. kr. årligt til midlertidige takstforhøjelser for perioden 2018 til 2021. Med Trepert III blev der yderligere afsat en fireårig kvalitetspulje på 20 mio. kr. det første år og 40 mio. kr. årligt de efterfølgende tre år, der fordeles til udbyderne af AMU på baggrund af deres aktivitet.

På finansloven for 2016 blev uddannelsesområdet omfattet af det statslige omprioriteringsbidrag, der bevirkede, at større statslige driftsområder blev underlagt et effektiviseringskrav på 2 pct. årligt. Det manifesterede sig bl.a. i taxametertilskuddet til uddannelsesinstitutioner, som dermed blev reduceret med 2 pct. hvert år. Omprioriteringsbidraget blev i 2019 afskaffet med finansloven for 2020, men har således været gældende i hele takstefterensnets undersøgelsesperiode.

2.2 Takstforhøjelser i regi af Trepert II

Takstforhøjelserne på 30 mio. kr. årligt fra 2018 og frem, der blev afsat med Trepert II, har i vid udstrækning videreført og permanentgjort en række af initiativerne fra *Vækstpakke 2014*. Blandt dem er en styrkelse af institutionernes muligheder for at benytte sig af virksomhedsforlagt undervisning. Tidligere har virksomhedsforlagt undervisning – uanset kursets indplacering i takstgrupperne – udløst undervisningstakst for takstgruppe 2. Med vækstpakken blev det ændret til at udløse én af taksterne for gruppe

2, 5 eller 8 afhængig af kursets indplacering i takstgrupperne. Med takstforhøjelsen fra trepart II blev den virksomhedsforlagte undervisning yderligere styrket, så den udløser samme undervisningstakst, som kurser, der foregår på skolen, og altså er fordelt på takstgrupperne 2-13.

Takstforhøjelsen fra Trepart II indebærer også en permanentgørelse af takstforhøjelsen til takstgruppe 3, som blev indført midlertidigt med vækstpakken. Takstgruppe 3 er den takstgruppe, hvor den største andel af aktiviteten er indplaceret (49 pct. for hele den undersøgte periode), og langt størstedelen af aktiviteten inden for takstgruppen udgøres af de teoretiske kurser (46 procentpoint for hele den undersøgte periode). Med takstforhøjelsen skete der en stigning i undervisningstaksten på takstgruppe 3 på ca. 13 pct. fra 2014 til 2015. Ud over den permanente takstforhøjelse på takstgruppe 3, blev der også indført en etårig yderligere forhøjelse af undervisningstaksten gældende for 2018.

Med *Vækstpakke 2014* blev en række familiegrupper også midlertidigt flyttet til højere takstgrupper, hvilket dermed også har fungeret indirekte som en forhøjelse af undervisningstaksten. Med takstforhøjelsen fra Trepart II blev denne flytning af familiegrupper videreført permanent for familiegrupperne *Tilberedning/ servering/ rengøring* (fra takstgruppe 2 til 3), *El-området/ automatik og styring* (fra takstgruppe 5 til 6) og *Svejsuddannelser* (fra takstgruppe 10 til 11). Herudover blev den midlertidige flytning af familiegrupperne *Maskinbetjening, mindre maskiner/ CAD/ CAM/ CNC/ maskiner* samt *Montage/ systemteknik, Bygning* og *Plastsvejsning* videreført et enkelt år i 2018³. Familiegrupperne, der har flyttet takstgruppe, fremgår af tabel 2.1 nedenfor.

Endvidere blev der også indført to yderligere etårige videreførelser af tiltag fra vækstpakken gældende for 2018. Det drejer sig dels om en tillægstakst, der blev udbetalt til institutioner, der afholdt undervisning uden for institutionernes normale åbningstid, og derudover drejer det sig om en delvis videreførelse af den nedsatte deltagerbetaling – som medførte en tilsvarende forhøjet undervisningstakst – på teknisk-faglige og merkantile AMU-kurser, således der skete en mere gradvis tilbagevenden til det normale deltagerbetalingsniveau.

Familiegruppe	Fra takstgruppe	Til takstgruppe	Permanent/midlertidig
Tilberedning/servering/rengøring	2	3	Permanent
El-området/automatik og styring	5	6	Permanent
Svejsuddannelser	10	11	Permanent
Maskinbetjening, mindre maskiner/CAD/CAM/CNC/maskiner	5	6	Midlertidig
Montage/systemteknik	5	6	Midlertidig
Bygning	6	7	Midlertidig
Plastsvejsning	11	12	Midlertidig

³ I forbindelse med udarbejdelsen af finansloven og takstkataloget for 2019 blev disse fire familiegrupper ved en fejl ikke flyttet tilbage til deres oprindelige takstgrupper, hvorfor der er blevet udbetalt et højere undervisningstilskud. Fra og med 2020 er familiegrupperne takstindplaceret korrekt. I takstefterstyrets opgørelse af aktivitet og økonomiske resultater for 2019 fremgår familiegrupperne under de takstgrupper, de har fået udbetalt tilskud i overensstemmelse med. Det betyder også, at de berørte familiegrupper fremgår af samme takstgruppe alle årene i perioden 2016-2019.

2.3 Takstforhøjelser i regi af Trepert III

De midlertidige takstforhøjelser på 70 mio. kr. årligt i perioden 2018-2021, som blev indført med Trepert III i 2017, er udmøntet som en generel takstforhøjelse på AMU. Den går altså på tværs af takst- og familiegrupper og medførte en forhøjelse i den gennemsnitlige undervisningstakst på ca. 16 pct., da den blev indført i 2018.

Tabel 2.2 nedenfor viser udviklingen i undervisningstaksten (ekskl. deltagerbetaling) siden 2012 og frem til 2019. Takstforhøjelsen til takstgruppe 3, som blev indført midlertidigt med vækstpakken og permanentgjort med takstforhøjelsen fra Trepert II kan ses i forskellen mellem taksten i 2014 og 2015, mens den midlertidige takstforhøjelse fra Trepert III på tværs af takstgrupperne kan ses i forskellen mellem taksterne fra 2017 og 2018.

Takstniveauet viser, at der er sket et generelt løft af undervisningstilskuddet pr. elev i løbet af perioden, om end størrelsen af løftet varierer fra takstgruppe til takstgruppe. Det gennemsnitlige undervisningstilskud på AMU var i 2019 8 pct. højere sammenlignet med 2016 – som er det første år i takstefternets undersøgelsesperiode – og 6 pct. højere sammenlignet med 2012.⁴

Takstgruppe	Undervisningstakst, kr. (2021-pl)							
	2012	2013	2014	2015	2016*	2017	2018	2019
Takstgruppe 2	60.055	59.985	60.356	60.662	59.724	58.709	63.108	60.904
Takstgruppe 3	70.924	70.637	71.062	80.052	78.073	77.052	86.135	82.586
Takstgruppe 4	85.306	84.795	85.273	85.683	83.803	82.374	91.421	88.296
Takstgruppe 5	91.784	91.142	91.649	92.080	89.984	88.429	98.663	95.308
Takstgruppe 6	101.555	100.766	101.311	101.781	99.362	97.600	109.640	106.400
Takstgruppe 7	112.095	111.166	111.768	112.273	109.502	107.525	121.523	117.944
Takstgruppe 8	122.965	121.795	122.430	122.991	119.856	117.651	133.645	129.733
Takstgruppe 9	134.712	133.397	134.095	134.695	131.166	128.720	146.881	142.598
Takstgruppe 10	144.263	142.825	143.561	144.190	140.351	137.711	157.640	153.055
Takstgruppe 11	171.491	169.524	170.372	171.116	166.372	163.159	188.107	182.661
Takstgruppe 12	189.387	187.155	188.086	188.882	183.551	179.975	208.220	201.319
Takstgruppe 13	231.217	228.340	229.455	230.413	223.703	219.248	255.221	246.805

Anm.: Fra 2015 og frem har der ikke været familiegrupper indplaceret i takstgruppe 2. Taksten har dog fortsat været benyttet t.o.m. 2017, da virksomhedsforlagt undervisning i kurser under familiegruppe 3 og 4 har udløst undervisningstaksten for takstgruppe 2. Fra 2018 har der ikke været undervisning, der udløste takst 2.

* Undervisningstaksterne på AMU omfattes af det statslige omprioriteringsbidrag på 2 pct. årligt.

Kvalitetspuljen

I tillæg til de midlertidige takstforhøjelser blev der med Trepert III også indført en fireårig pulje til kvalitetsløft af AMU gældende for årene 2018-2021. Første år var puljen på 20 mio. kr. og 40 mio. kr. årligt de efterfølgende tre år. Denne er fordelt mellem alle udbydere af AMU efter aktivitet, således at institu-

⁴ For enkeltheds skyld er der her tale om et uvægtet gennemsnit af undervisningstaksterne for takstgruppe 2-13. Der er således ikke taget højde for forskelle i aktivitet takstgrupperne imellem.

tionernes respektive andel af puljen et givent år er bestemt af institutionens andel af det samlede undervisningstilskud (inkl. rekvireret aktivitet) på AMU året før. Eftersom der er store forskelle i aktiviteten udbydere imellem, er der også store forskelle i, hvor mange midler fra kvalitetspuljen hver institution har fået udbetalt. Den gennemsnitlige puljeandel pr. institution har været knap 0,7 mio. kr. samlet for 2018 og 2019. Kvalitetspuljen har medført en ekstra indtægt for institutionerne på ca. 2.700 kr. pr. årselev i 2018 og ca. 5.500 kr. pr. årselev i 2019. Institutionernes indtægter fra kvalitetspuljen kan ikke isoleres i institutionernes formålsregnskaber eller henføres til bestemte undervisningsaktiviteter på AMU, men har betydning for institutionernes samlede økonomiske resultat.

Indtægterne fra kvalitetspuljen indgår ikke i opgørelsen af udviklingen i undervisningstakster i tabel 2.2. Ved sammenligning over tid er udbydernes indtægter pr. årselev derfor reelt ca. 2.700 kr. højere i 2018 og ca. 5.500 kr. højere i 2019, end hvad der fremgår i tabel 2.2. Hermed er den reelle forhøjelse i tilskud pr. elev i 2019 ca. 13 pct. højere end i 2016 og ca. 10 pct. højere sammenlignet med 2012.

Eftersom institutionernes indtægter fra kvalitetspuljen ikke kan henføres til bestemte undervisningsaktiviteter og i stedet bogføres under udviklingsaktiviteter, indgår indtægterne fra kvalitetspuljen heller ikke i opgørelsen over de økonomiske resultater for AMU, der beskrives i kapitel 4. De samlede indtægter i 2018 og 2019 overstiger således beløbene angivet i tabel 4.1. Imidlertid er det uvist, hvordan kvalitetspuljen påvirker udgiftssiden. Såfremt kvalitetspuljemidlerne har bevirket, at institutionerne har afholdt større udgifter på undervisningsaktiviteter og bogført dem under de dertilhørende bogføringsformål, vil disse udgifter være inkluderet i taksteftersynets undersøgelse af de økonomiske resultater. Det vil betyde, at de økonomiske resultater på AMU reelt er bedre, end hvad opgørelsen viser. Men hvis kvalitetspuljemidlerne i stedet har bevirket, at institutionerne har afholdt større udgifter, der er bogført under eksempelvis udviklingsaktiviteter, fælles- eller bygningsudgifter, som ikke indgår i taksteftersynet, vil de faktiske udgifter til AMU ligeledes overstige beløbene angivet i tabel 4.1. Dermed kan kvalitetspuljemidlerne ikke bare lægges til indtægtssiden, da det vil risikere at medføre misvisende samlede resultater, hvorfor kvalitetspuljen holdes uden for taksteftersynets opgørelse af økonomiske resultater på AMU, ligesom det også er tilfælde for bygnings- og fællesudgifter.

3 Aktivitetsudvikling på AMU

I dette kapitel gennemgås aktivitetsudviklingen på AMU i perioden 2016-2019. Beskrivelsen af aktivitetsudviklingen har til formål at illustrere, hvordan institutionernes indtægtsgrundlag på AMU har udviklet sig. Aktiviteten på AMU er samlet set faldet med 9 pct. i perioden 2016-2019 inden for takstefter-synets undersøgelsesområde. Den faldende aktivitet stiller krav til institutionerne om, at de skal tilpasse deres omkostninger til det faldende indtægtsgrundlag. Aktivitetsudviklingen er dermed væsentlig i forhold til undersøgelse af den løbende udvikling i resultatet på AMU givet ved sammenhængen mellem indtægterne og omkostningerne forbundet med undervisningsdriften

3.1 Aktivitetsudvikling og afgrænsning

Tabel 3.1 viser aktivitetsudviklingen fra 2016 til 2019 både for AMU samlet set og fordelt på hhv. offentlige og private udbydere. Tabellen viser, at aktiviteten ligger på et meget stabilt niveau i perioden 2016-2019, hvor der dog har været et mindre fald på 2 pct. Dette dækker imidlertid over et fald på 9 pct. for de offentlige AMU-udbydere samt omvendt en aktivitetsstigning blandt de private udbydere på 27 pct.

Således er de private udbyderes andel af den samlede AMU-aktivitet vokset med knap en tredjedel (5 procentpoint svarende til en stigning på 30 pct.) fra 17 pct. i 2016 til 22 pct. i 2019. Det er en fortsættelse af tendensen, som også viste sig i det seneste takstefter-syn, hvor de private udbyderes andel af AMU-aktiviteten ligeledes var stigende – i 2012 stod de private udbydere for 12 pct. af den samlede AMU-aktivitet, hvilket var steget til 16 pct. i 2015. Sondringen mellem de private og de øvrige institutions andel af AMU-aktiviteten illustrerer, hvor stor en andel af den samlede aktivitet på AMU, som ligger uden for takstefter-synets undersøgelsesområde – det drejer sig om ca. en femtedel for hele perioden 2016-2019.

Tabel 3.1 Aktivitetsudvikling, 2016-2019

Årselever	2016	2017	2018	2019	Ændring 2016-2019
AMU-aktivitet i alt	7.590	7.465	7.431	7.401	-2%
- heraf offentlige udbydere	6.287	5.976	5.893	5.749	-9%
- heraf private udbydere	1.303	1.489	1.538	1.652	27%
Private udbyderes andel af AMU-aktiviteten	17%	20%	21%	22%	30%

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

Tabel 3.2 skelner mellem såkaldt ordinær aktivitet og øvrigt rekvireret aktivitet. Den ordinære aktivitet dækker over aktivitet for beskæftigede inden for AMU-målgruppen, mens øvrigt rekvireret aktivitet i overvejende grad dækker over aktivitet for ledige som led i beskæftigelsesindsatsen. I forbindelse med den ordinære aktivitet er det staten, som finansierer taxametertilskuddet til institutionerne inden for Børne- og Undervisningsministeriets paragraf på finansloven. Ordinær aktivitet udgjorde 72 pct. af aktiviteten i 2019 inden for takstefter-synets afgrænsning. Øvrigt rekvireret aktivitet dækker over de resterende 28 pct. af aktiviteten i 2019. Heraf er størstedelen af aktiviteten finansieret af kommunerne som

led i beskæftigelsesindsatsen. Kommunerne betaler i den sammenhæng både de samlede taxametertilskud og deltagerbetaling. Øvrigt rekvireret aktivitet indeholder desuden også en mindre andel af personer, som selv dækker både deltagerbetalingen og taxametertilskuddet. Selvbetalere er typisk personer med en videregående uddannelse, som ikke er en del af AMU-målgruppen.

Tabel 3.2 Aktivitet opdelt på rekvirent, 2016-2019

Årselever	2016	2017	2018	2019
<i>Aktivitet i alt</i>				
AMU-aktivitet	7.590	7.465	7.431	7.401
- heraf ordinær aktivitet	65%	67%	69%	71%
- heraf øvrig rekvireret aktivitet	35%	33%	31%	29%
<i>Ekskl. private udbydere og metodisk afgrænsning*</i>				
AMU-aktivitet	6.261	5.951	5.868	5.723
- heraf ordinær aktivitet	67%	69%	69%	72%
- heraf øvrig rekvireret aktivitet	33%	31%	31%	28%

Anm.: *Den metodiske afgrænsning dækker som beskrevet i afsnit 1.3 over enkelte institutioner, hvor der i datagrundlaget enten ikke indgår oplysninger om resultat eller aktivitet. Det er således disse aktivitetstal, der anvendes inden for takstefternets afgrænsning fremover.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Inden for takstefternets afgrænsning er øvrig rekvireret aktivitet faldet med 23 pct. fra 2016 til 2019, mens den ordinære aktivitet for beskæftigede inden for AMU-målgruppen til sammenligning kun er faldet med 1 pct. Der har således været et større fald i den øvrigt rekvirerede aktivitet, hvilket indebærer, at den ordinære aktivitet udgør en større andel af den samlede AMU-aktivitet i 2019 end i 2016 – andelen er vokset med 5 procentpoint fra 67 pct. i 2016 til 72 pct. i 2019.

3.2 Aktivitet fordelt på institutionstyper

AMU udbydes på forskellige institutionstyper. Tabel 3.3 viser udviklingen i aktiviteten inden for takstefternets afgrænsning på tværs af de forskellige institutionstyper i perioden 2016-2019. Af tabellen fremgår det, at størstedelen af AMU-aktiviteten foregår på kombinationsskoler (institutioner, som udbyder både eud, gymnasiale uddannelser og voksen- og efteruddannelse), tekniske skoler og AMU-centre. I 2019 stod disse tre institutionstyper tilsammen for 73 pct. af den samlede AMU-aktivitet.

Af tabellen fremgår det ligeledes, at der er forskelle i aktivitetsudviklingen fra 2016-2019 mellem de forskellige institutionstyper. Professionshøjskoler og kombinationsskoler er de institutionstyper, der har oplevet det største relative aktivitetsfald på hhv. 19 pct. og 16 pct. For professionshøjskoler skal det dog bemærkes, at de har en meget begrænset AMU-aktivitet – 2 pct. af den samlede aktivitet i 2019 – og aktivitetsfaldet dækket over et mindre antal årselever (24 årselever). Omvendt har der været de mindste aktivitetsfald på SOSU-skoler og AMU-centre på hhv. 2 pct. og 4 pct. Landbrugsskoler har som den eneste institutionstype haft en stigning i AMU-aktiviteten på 38 pct. – disse skoler står dog kun for 1 pct. af den samlede aktivitet i 2019, og der er tale om en stigning på 22 årselever fra 2016 til 2019.

Tabel 3.3 Aktivitet fordelt på institutionstype, 2016-2019

Årselever	2016	2017	2018	2019	Aktivitetsandel 2019	Aktivitetsudvikling 2016-2019
AMU-centre	1.206	1.184	1.192	1.162	20%	-4%
Tekniske skoler	1.415	1.346	1.301	1.326	23%	-6%
Handelsskoler	841	782	779	762	13%	-9%
SOSU-skoler	621	542	648	606	11%	-2%
Kombinationsskoler	1.992	1.917	1.757	1.683	29%	-16%
Landbrugsskoler	59	75	89	81	1%	38%
Professionshøjskoler	127	106	101	103	2%	-19%
I alt	6.261	5.951	5.868	5.723	100%	-9%

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

3.3 Aktivitet fordelt på takst- og familiegrupper

Tabel 3.4 viser den relative aktivitetsfordeling inden for takstefternets afgrænsning på tværs af de tolv takstgrupper i perioden 2016-2019. Det fremgår af tabellen, at der er stor spredning i takstgruppernes andel af den samlede AMU-aktivitet. Som tidligere nævnt foregår størstedelen af AMU-aktiviteten på kurser placeret i takstgruppe 3. Familiegrupperne, der hører under takstgruppe 3, er oplyst i tabel 6.1 i takstefternets afsnit 6. For hele perioden 2016-2019 er det 49 pct. af den samlede aktivitet, der hører under takstgruppe 3. I 2019 var det 47 pct. af AMU-aktiviteten, der hørte under takstgruppe 3, hvilket er et fald på ca. 4 procentpoint ift. 2016.

Efter takstgruppe 3 er takstgrupperne med den største andel af AMU-aktiviteten takstgruppe 7, 11 og 6, som i 2019 stod for hhv. 14 pct., 12 pct. og 8 pct. af den samlede AMU-aktivitet. De resterende takstgrupper har således tilsammen stået for mindre end 20 pct. af den samlede AMU-aktivitet i 2019.

For flere af takstgrupperne gælder, at der stort set ikke er registreret aktivitet i perioden. En halv pct. af den samlede AMU-aktivitet i hele perioden 2016-2019 hører under hver af takstgrupperne 5, 12 og 13, mens det for hver af takstgrupperne 4, 8, 9 og 10 er mindre end 5 pct. af den samlede aktivitet.

Af tabel 3.4 fremgår det i øvrigt, at takstgruppernes relative fordeling af den samlede AMU-aktivitet har været meget stabil i hele perioden 2016-2019.

Der er slet ikke registreret aktivitet under takstgruppe 2 i perioden. Det skyldes, at der fra og med 2015 ikke har været familiegrupper tilknyttet takstgruppe 2. Med *Vækstpakke 2014* blev familiegruppen *Tilberedning/ servering/ rengøring*, som indtil da var den eneste familiegruppe under takstgruppe 2, flyttet til takstgruppe 3. Frem til 2017 har undervisningstaksten for takstgruppe 2 dog stadig været benyttet i forbindelse med virksomhedsforlagt undervisning i kurser under familiegruppe 3 og 4. Med takstforhøjelsen fra Trepert II blev tilskudsreglerne dog ændret, så virksomhedsforlagt undervisning udløser samme takst som almindelig undervisning, hvilket betyder, at der siden 2018 ikke har været undervisning, der udløser takst 2.

Tabel 3.4 Aktivitet fordelt på takstgruppe, 2016-2019

Andel af samlet aktivitet	2016	2017	2018	2019
Takstgruppe 2	0%	0%	0%	0%
Takstgruppe 3	51%	49%	50%	47%
Takstgruppe 4	3%	3%	3%	3%
Takstgruppe 5	1%	1%	1%	1%
Takstgruppe 6	8%	8%	7%	8%
Takstgruppe 7	13%	14%	14%	14%
Takstgruppe 8	5%	5%	3%	3%
Takstgruppe 9	3%	3%	6%	7%
Takstgruppe 10	3%	3%	3%	3%
Takstgruppe 11	12%	12%	12%	12%
Takstgruppe 12	0%	0%	0%	0%
Takstgruppe 13	0%	0%	0%	0%
I alt	100%	100%	100%	100%

Anm.: Fra 2015 og frem har der ikke været familiegrupper indplaceret i takstgruppe 2, og fra 2018 har der ikke været undervisning, der udløste takst 2..
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Ligesom det er relativt få takstgrupper, som tegner sig for størstedelen af aktiviteten, er det også relativt få familiegrupper inden for de pågældende takstgrupper, som tegner sig for en stor andel af den samlede aktivitet. Tabel 3.5 viser aktivitetsandelen for de seks familiegrupper, som for perioden 2016-2019 har tegnet sig for mest aktivitet. De seks familiegrupper tegner sig tilsammen for 69 pct. af aktiviteten på AMU.

Af tabellen fremgår det, at det er familiegruppen *Teori (med øvelser inkl. vedr. lovgivningsregler)*, der udgør langt størstedelen af den samlede AMU-aktivitet i en undersøgte periode. 37 pct. af aktiviteten på AMU har således været på kurser under denne familiegruppe for perioden 2016-2019.

Når taksteftersynet i de kommende kapitler undersøger resultatet på tværs af både familie- og takstgrupper gælder det derfor, at resultatet for en betydelig andel af takst- og familiegrupperne skal læses med forbehold for, at resultatet undersøges med udgangspunkt i mindre mængder af aktivitet.

Tabel 3.5 Aktivitet for de seks familiegrupper med størst aktivitetsandel, 2016-2019

Takstgruppe	Familiegruppe	Andel af samlet aktivitet, 2016-2019
Takstgruppe 3	Teori (med øvelser inkl. vedr. lovgivningsregler)	37%
Takstgruppe 3	Teori	9%
Takstgruppe 7	Intern transport samt transport i lufthavne	8%
Takstgruppe 7	Bygning	5%
Takstgruppe 11	Godstransport jf. EU direktiv 2003/59/EF	5%
Takstgruppe 11	Svejseduuddannelser	4%
I alt		69%

Anm.: Familiegruppen *Bygning* har været midlertidigt flyttet til en højere takstgruppe, fra takstgruppe 6 til 7, men denne flytning udløb ved udgangen af 2018. Dog er familiegruppen ved en fejl ikke blevet flyttet tilbage til takstgruppe 6, hvorfor der er udbetalt undervisningstilskud svarende til takstgruppe 7 i hele perioden.

4 Resultater på AMU

I det følgende afsnit præsenteres de økonomiske resultater på AMU for institutionerne, der indgår i taksteftersynet, for perioden 2016-2019. Det primære formål med taksteftersynet er en deskriptiv fremstilling af de økonomiske resultater fra år til år snarere end at identificere, hvilke indtægts- og omkostningstyper, der særligt driver resultaterne. Resultaterne er baseret på institutionernes formålsregnskaber, jf. afsnit 1.3. Kvaliteten og praksis for bogføringen har dermed betydning for taksteftersynets resultater, og disse skal derfor læses med forbehold for konteringspraksis skolerne imellem.

Som også beskrevet i afsnit 1.3, er det kun undervisningstaxametret, der undersøges. Bygnings- og fællesudgiftstaxametret indgår således ikke i opgørelserne over resultaterne i dette kapitel. Disse behandles i stedet i kapitel 7. Ligeledes indgår indtægter fra kvalitetspuljen heller ikke, som nævnt i afsnit 2.3. Indtægtsdækket virksomhed indgår heller ikke i resultaterne i dette kapitel, men beskrives senere i kapitel 9.

4.1 Samlet resultat på AMU 2016-2019

I 2019 har udbyderne af AMU haft et overskud på 21,1 mio. kr. på AMU. Det er 2,2 mio. kr. mindre end overskuddet året før. Men det er et markant bedre resultat end tidligere, eftersom der har været et underskud på AMU frem til 2018. I 2016 tegnede AMU sig for et underskud på ca. -24 mio. kr., mens der var et underskud på ca. -60 mio. kr. i 2017. I det seneste taksteftersyn fra 2016 fremgik det, at der ligeledes havde været et underskud på AMU hvert år i perioden 2012-2015 – det viste dog en forbedring i resultatet, da underskuddet i 2012 var på ca. -100 mio. kr., hvilket var forbedret til et underskud på ca. -50 mio. kr. i 2016 (2021-pl). De positive resultater på AMU i 2018 og 2019 kommer således efter en lang årrække, hvor AMU har tegnet sig for negative resultater, og de forbedrede resultater er kommet på trods af et mindre fald i aktiviteten.

Tabel 4.1 Samlede resultater på AMU, 2016-2019

2021-pl	2016	2017	2018	2019
Resultat, mio. kr.	-24,2	-60,1*	23,3	21,1
Aktivitet, årselever	6.261	5.951	5.868	5.723
Resultat pr. årselev, kr.	-3.861	-10.096	3.967	3.690

Anm.: *Det større underskud i 2017 kan til en vis grad henføres til enkelte skoler, hvor der er bogført store udgifter, fx interne fordelinger af lønomkostninger.

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber og Børne- og Undervisningsministeriet.

De positive resultater skal ses i lyset af takstforhøjelserne på 70 mio. kr. årligt, der blev vedtaget med Trepert III, som er trådt i kraft fra og med 2018, hvilket indebærer, at indtægtsgrundlaget pr. årselev bliver større. I 2016 var de gennemsnitlige indtægter i 2021-pl ca. 108 t.kr. pr. årselev (heraf udgjorde tilskud og deltagerbetaling ca. 104 t.kr.), hvilket i 2019 var steget til ca. 121 t.kr. pr. årselev (heraf udgjorde tilskud og deltagerbetaling ca. 117 t.kr.).

Indtægterne og omkostninger forbundet med AMU fremgår af tabel 4.2 nedenfor. Heraf fremgår det, at mens indtægterne relateret til AMU er steget med ca. 13,4 mio. kr. fra 2016 til 2019, er omkostningerne omvendt faldet med 31,8 mio. kr. i perioden. Som det ses af tabellen udgør lønudgifter langt størstedelen af omkostningerne forbundet med AMU. I 2019 udgjorde løn 71 pct. af de samlede udgifter. Det er også lønudgifterne, som AMU-udbyderne i størst omfang har reduceret fra 2016 til 2019, hvor

der er sket et fald på 30,9 mio. kr (6 pct.). Driftsomkostningerne er faldet med 7,8 mio. kr. i samme periode (5 pct.), mens omkostningerne forbundet med vedligehold omvendt er steget med 7,8 mio. kr. (28 pct.).

Som nævnt har der været et mindre aktivitetsfald på AMU i perioden, hvilket har betydning for omkostningerne forbundet med at afholde undervisningsaktiviteten. Reduktionen i omkostningerne skal derfor også ses i lyset af aktivitetsfaldet på AMU. Sammenligner man de gennemsnitlige AMU-omkostninger pr. årselev er der sket en mindre stigning fra ca. 113 t.kr. pr. årselev i 2016 til ca. 118 t.kr. pr. årselev i 2019 (2021-pl).

De forbedrede og positive resultater, som AMU tegner sig for i 2018 og 2019, kan derfor hovedsageligt tilskrives et forbedret indtægtsgrundlag.

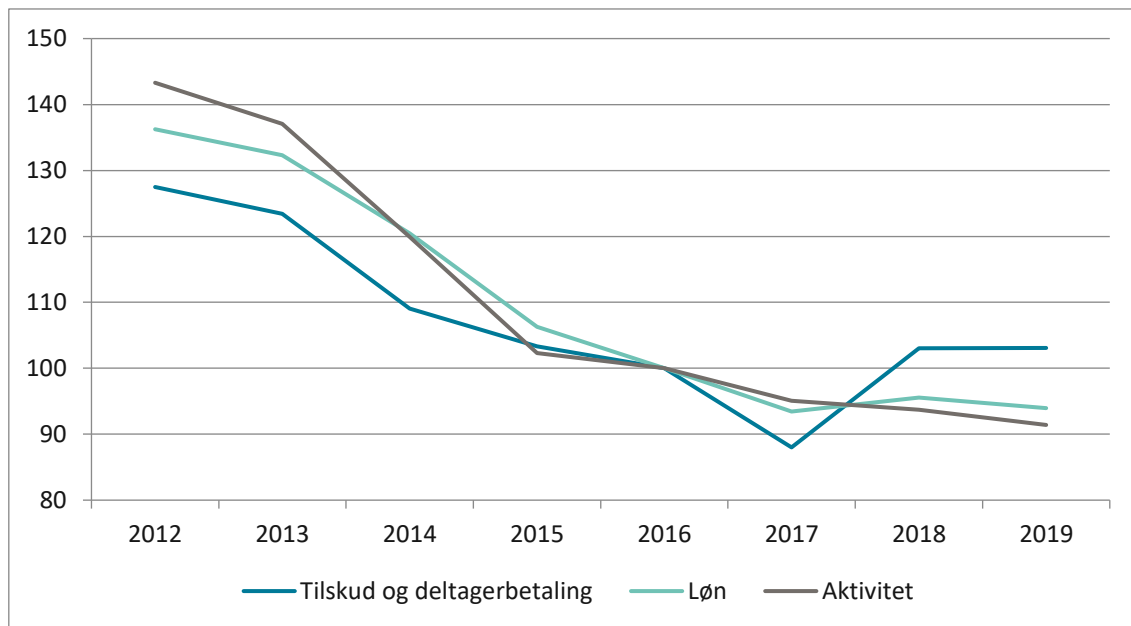
Tabel 4.2 Samlede indtægter og omkostninger på AMU, 2016-2019

2021-pl				
Mio. kr.	2016	2017	2018	2019
Indtægter i alt	681,6	598,9	699,7	695,0
- Heraf tilskud og deltagerbetaling	649,5	571,6	669,2	669,5
- Heraf øvrige indtægter	32,1	27,3	30,5	25,5
Omkostninger i alt	-705,7	-658,9	-676,3	-673,9
- Heraf løn	-509,7	-476,3	-487,0	-478,8
- Heraf driftsomkostninger	-148,4	-137,6	-140,6	-141,0
- Heraf vedligeholdelse	-27,5	-25,9	-30,7	-35,3
- Heraf afskrivninger	-20,0	-19,1	-17,9	-18,7
Resultat	-24,2	-60,1	23,3	21,1

Anm.: Resultatet kan afvige fra de summerede værdier pga. afrunding.
Kilde: Institutionernes formålsregnskaber.

Udviklingen i forholdet mellem de primære indtægter, tilskud og deltagerbetaling, de primære omkostninger, lønudgifter, og aktivitet er illustreret i figur 4.1 nedenfor. Figuren viser, at indtægterne fra tilskud og deltagerbetaling er steget siden 2017, hvor takstforhøjelsen fra Trepert III blev aftalt, på trods af at aktiviteten er faldet nogenlunde jævnt over perioden. Samtidig viser figuren, at lønudgifterne i nogen grad følger aktivitetsudviklingen, men er ikke faldet i samme grad som aktiviteten for perioden 2016-2019. Kigger man længere tilbage end undersøgelsesperioden, ses det bl.a., at aktiviteten i perioden 2012-2015 faldt betydeligt kraftigere end lønudgifterne, mens institutionerne omvendt i perioden 2015-2017 reducerede deres lønudgifter mere, end aktivitetsniveauet faldt.

Figur 4.1 Udvikling i tilskud og deltagerbetaling, lønudgifter og aktivitet på AMU, 2016-2019 (2016 = indeks 100)

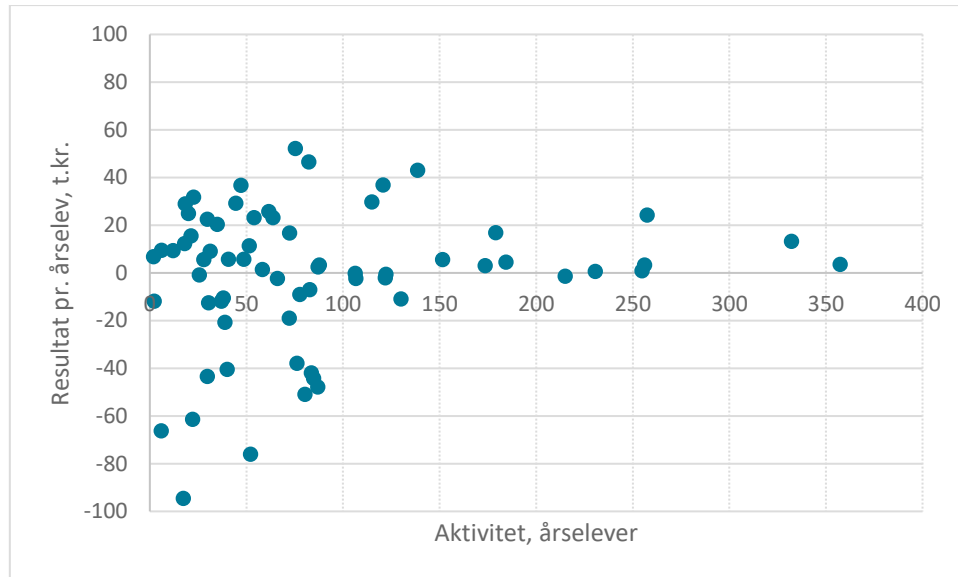
Kilde: Institutionernes formålsregnskaber og Børne- og Undervisningsministeriet.

4.2 Sammenhæng mellem resultat og aktivitet

Figur 4.2 viser sammenhængen mellem institutionernes aktivitet på AMU og resultat pr. årselev i 2019. Figuren viser, at spredningen i resultatet pr. årselev er størst for institutioner med et lavere aktivitetsniveau. Forklaringen kan til dels være, at institutionerne med større aktivitet har bedre forudsætninger for at skabe sammenhæng mellem indtægter og omkostninger på tværs af AMU-kurserne samlet set. Herudover kan en del af forklaringen på denne spredning tilskrives større usikkerhed i forhold til konteringen, ligesom resultaterne for institutioner med lav aktivitet må forventes at være mere påvirkelige i forhold til fx større indkøb eller lignende, som kan adskille sig for de enkelte år.

Af figuren ses det ligeledes, at der er færre institutioner, der har haft underskud på AMU, når institutionen har haft en større aktivitet. Således er der kun ganske få institutioner, der har haft en AMU-aktivitet på mere end 100 årselever, som har oplevet et negativt resultat på AMU i 2019, mens det er knap halvdelen af institutionerne, der har haft mindre end 100 årselever på AMU, der har oplevet et negativt resultat i 2019. Til gengæld viser figuren også, at de største positive resultater pr. årselev er at finde blandt institutionerne med under 150 årselever på AMU.

Figur 4.2 Sammenhæng mellem institutionernes resultat pr. årselev og aktivitet 2019, 2021-pl

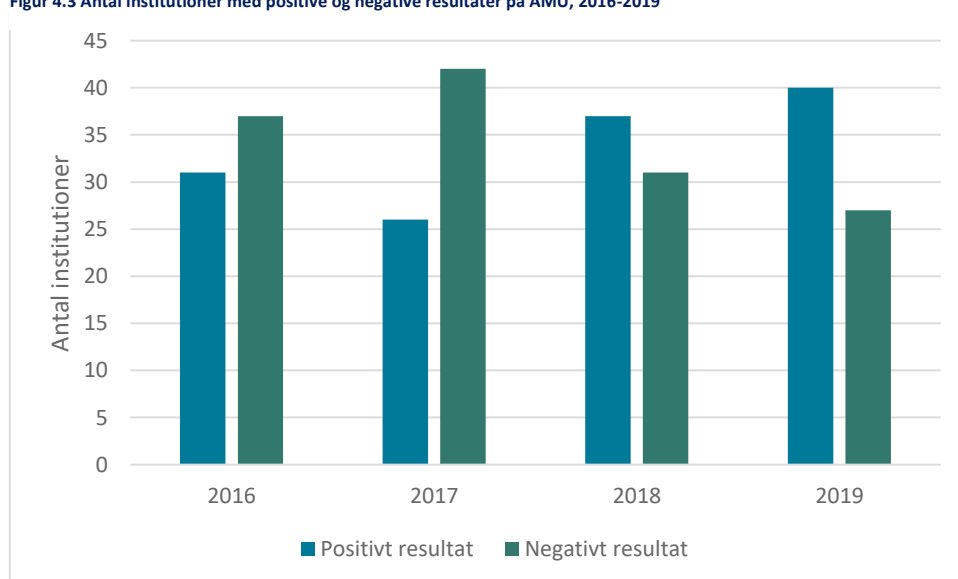

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber og Børne- og Undervisningsministeriet.

I figur 4.3 nedenfor er udviklingen i antallet af institutioner, der hhv. har haft et positivt og et negativt resultat på AMU for årene 2016 til 2019, illustreret. Det fremgår af figuren, at der i 2018 og 2019 har været flere institutioner med positive resultater på AMU (og omvendt færre med negative) end tidligere. I 2016 var det 31 af AMU-udbyderne, der havde et positivt resultat (svarende til 46 pct.), mens 37 omvendt havde et negativt resultat (svarende til 60 pct.). Dette er forbedret i 2019, så flertallet af institutionerne havde et positivt resultat, hvilket gjorde sig gældende for 40 institutioner.

På trods af de overordnede positive resultater på AMU i 2018 og 2019 er der således stadig institutioner, der har haft negative resultater på området. I 2019 gjorde det sig gældende for ca. 40 pct. af AMU-udbyderne. Dette er dog en væsentlig forbedring ift. i 2017, hvor den største andel af institutionerne havde et negativt resultat på AMU, hvilket gjorde sig gældende for 62 pct.

Figur 4.3 Antal institutioner med positive og negative resultater på AMU, 2016-2019

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber.

I 2019 havde institutionerne med overskud på AMU et samlet positivt resultat på AMU på 56,8 mio. kr. (2021-pl), hvilket svarer til et gennemsnitligt overskud på 1,4 mio. kr. pr. institution. Institutionerne, som havde et underskud på AMU i 2019, havde et samlet negativt resultat på -35,7 mio. kr., hvilket svarer til et gennemsnitlig underskud på -1,3 mio. kr. pr. institution.

Det kan endvidere bemærkes, at der er 13 institutioner, som har haft et positivt resultat samtlige af årene 2016-2019. Omvendt er der 12 institutioner, der har haft et negativt resultat hvert år 2016-2019. De resterende 43 institutioner, som altså udgør hovedparten af AMU-udbydere, har vekslet mellem positive og negative resultater de forskellige år.

4.3 Resultat fordelt på institutionstype

Tabel 4.3 viser resultatet på AMU fordelt på institutionstyper for årene 2016-2019. Det fremgår af tabellen, at der er stor spredning i de enkelte institutionstypers resultater på AMU i perioden. AMU-centre og tekniske skoler er de institutionstyper, som har leveret de største positive resultater i 2019 med hhv. 11,7 mio. kr. og 9,6 mio. kr. Tager man højde for aktivitetsniveauet er det også de institutionstyper, der har leveret det største positive resultat pr. årselev med hhv. ca. 10.000 og 7.200 kr. pr. årselev i 2019. Dertil har SOSU-skolerne og landbrugsskolerne også leveret positive resultater i 2019 på hhv. ca. 6.400 kr. og 6.900 kr. pr. årselev. AMU-centrene har samlet set haft positive resultater hvert år i perioden 2016 til 2019, mens de tekniske skoler frem til og med 2017 tegnede sig for negative resultater.

Omvendt er handelsskoler den institutionstype, der har haft det største negative resultat på -3,5 mio. kr. i 2019 svarende til ca. -4.600 kr. pr. årselev. Dog har professionshøjskolerne, som har tegnet sig for et resultat på -0,6 mio. kr. i 2019 haft et større underskud pr. årselev end handelsskolerne, nemlig ca. -5.600 kr. pr. årselev. Handelsskolerne havde ellers et relativt stort overskud i 2018 på 8,6 mio. kr., men resultatet for 2019 er altså forværret ift. året før.

Af tabellen fremgår det ligeledes, at kombinationsskolerne, som er den institutionstype, der har haft den største AMU-aktivitet i 2019, tegner sig for et mindre underskud i 2019 på en halv mio. kr., hvilket svarer til ca. -300 kr. pr. årselev. Dette skal ses i lyset af, at kombinationsskolerne tidligere har haft endnu større underskud, og i hvert af årene 2016-2018 har været den institutionstype med det største samlede underskud. Kombinationsskolerne har altså forbedret deres resultat betydeligt i 2019 sammenlignet med 2016, hvor underskuddet er blevet reduceret med 97 pct.

Tabel 4.3 Resultater på AMU fordelt på institutionstype, 2016-2019

2021-pl	Resultat, mio. kr.				Resultat pr. årselev, kr.	Aktivitet, årselever
	2016	2017	2018	2019	2019	2019
AMU-centre	5,6	0,6	17,3	11,7	10.038	1.162
Tekniske skoler	-8,3	-11,3	9,1	9,6	7.273	1.326
Handelsskoler	-2,5	-16,4	8,6	-3,5	-4.618	762
SOSU-skoler	1,8	-5,5	1,3	3,9	6.441	606
Kombinationsskoler	-19,1	-24,9	-10,6	-0,5	-323	1.683
Landbrugsskoler	-1,4	-0,9	-0,3	0,6	6.860	81
Professionshøjskoler	-0,3	-1,7	-2,0	-0,6	-5.679	103
I alt	-24,2	-60,1	23,3	21,1	3.690	5.723

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber og Børne- og Undervisningsministeriet.

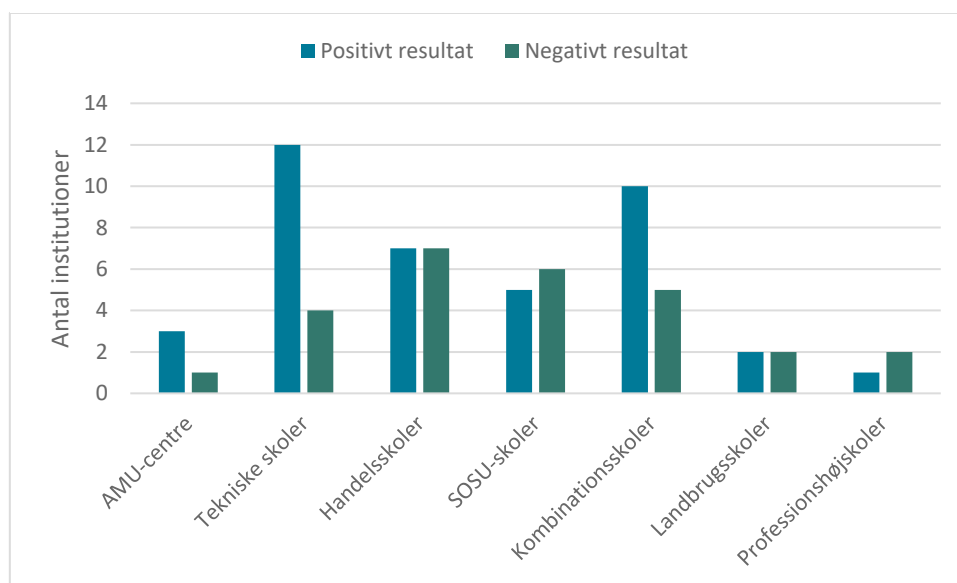
Tabel 4.3. viser nogle betydelig udsving mellem årene for de enkelte institutionstyper. Taksteftersynet lægger som tidligere anført institutionernes formålsregnskaber til grund og har ikke til formål at efterprøve eller forklare uddybende, hvorvidt de konkrete konteringer af indtægter og udgifter er retvisende.

Figur 4.4 viser fordelingen af institutioner, der har realiseret hhv. et positivt og et negativt resultat på AMU i 2019 inden for hver institutionstype. Det er værd at bemærke, at der er lige mange handelsskoler, der har haft et positivt resultat, som der har haft et negativt resultat. Eftersom der har været et samlet underskud for handelsskolerne, er det tegn på, at institutionerne med underskud har haft et større negativt resultat end det tilsvarende positive resultat for institutionerne med overskud. Handelsskolerne med et negativt resultat for AMU i 2019 har i gennemsnit haft en underskud på -1,1 mio. kr. (2021-pl), mens handelsskolerne med et positivt resultat i gennemsnit har haft et overskud på 0,6 mio. kr.

Det samme billede gør sig gældende for kombinationsskolerne, hvor der endda har været et overtal af institutioner med et positivt resultat, selvom der for kombinationsskolerne samlet set har været et mindre underskud i 2019. Kombinationsskolerne med et positivt resultat for 2019 har i gennemsnit haft et overskud på 1,1 mio. kr., mens skolerne med et negativt resultat i gennemsnit har haft et underskud på -2,3 mio. kr.

Omvendt forholder det sig for SOSU-skolerne, hvor der samlet set har været et overskud på AMU i 2019, men hvor der er et lille flertal af institutionerne, der har haft et negativt resultat. Det gennemsnitlige overskud blandt SOSU-skoler, der har haft et positivt resultat i 2019 er på 2,5 mio. kr., mens det gennemsnitlige underskud blandt skoler med et negativt resultat er på -1,5 mio. kr.

Figur 4.4 Antal institutioner med positive og negative resultater på AMU fordelt på institutionstype, 2019

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber.

5 Resultater fordelt på takstgrupper

I dette afsnit er de økonomiske resultater på AMU fordelt på de forskellige takstgrupper, som undervisningstaxameteret er differentieret på, mens resultaterne fordelt på de 48 familiegrupper, der udgør emnemæssige grupperinger af AMU-målene på baggrund af det faglige indhold, præsenteres i afsnit 6.

Hver familiegruppe er indplaceret i én af de tolv takstgrupper, hvorved alle familiegruppens AMU-mål udløser samme undervisningstilskud. Dog er der i enkelte særtilfælde mål, der modtager en højere takst, end hvad familiegruppens indplacering ellers berettiger. Dette sker på baggrund af indstilling fra efteruddannelsesudvalget og vil typisk være begrundet med, at afviklingen af undervisningen er forbundet med ekstraordinære store omkostninger.

Da formålsregnskaberne henfører til familiegruppeniveauet, er det ikke muligt at differentiere mellem de mål, der modtager en ekstraordinær høj takst, og resten af familiegruppens mål. De økonomiske resultater for disse mål vil således fremgå af den takstgruppe, som familiegruppen, målet tilhører, er indplaceret under og ikke nødvendigvis den takst, der er blevet udbetalt. Eftersom der er ganske få AMU-mål, der modtager en særlig takst, som afviger fra familiegruppens takstgruppeindplacering, og aktiviteten for disse udgør en meget begrænset del af den samlede AMU-aktivitet, vurderes dette ikke at være problematisk og skævvridende for resultaterne af taksteftersynet. I 2019 vurderes det at vedrøre 0,02 pct. af den samlede AMU-aktivitet.

5.1 Resultat på AMU 2016-2019 fordelt på takstgrupper

Taksteftersynet viser, at der er stor variation i resultatet på AMU fordelt på de tolv takstgrupper. Dette fremgår af tabel 5.1 nedenfor. I 2019 har der været et positivt resultat på seks af takstgrupperne, mens der har været et negativt resultat på fem af takstgrupperne.

Af tabellen fremgår det, at de samlede positive resultater i 2018 og 2019 især udgøres af takstgruppe 11, der har haft et positivt resultat på hhv. 14,0 og 13,4 mio. kr. i 2018 og 2019. Det er over halvdelen af det samlede overskud på AMU de år. Tager man højde for aktiviteten har der været et overskud på takstgruppe 11 i 2019 på ca. 18,5 t.kr. pr. årselev, hvilket dog overgås af takstgruppe 12 og 13. For takstgruppe 12 har overskuddet været på ca. 72,5 t.kr. pr. årselev, mens det for takstgruppe 12 har været på ca. 44,5 t.kr. Der har dog været begrænset aktivitet på disse takstgrupper (hhv. 27 og 28 årselever i 2019), og det er de to takstgrupper med den laveste aktivitet, hvis man ser bort fra takstgruppe 2, der ikke er indplaceret nogle kurser under.

Omvendt ses det største negative resultat i 2019 på takstgruppe 8, som har haft et underskud på -2,4 mio. kr., svarende til et resultat pr. årselev på ca. -14 t.kr. Takstgruppe 8 har dog haft et overskud i de øvrige år i perioden.

Som nævnt hører ca. halvdelen af aktiviteten på AMU under takstgruppe 3. Det er også denne takstgruppe, der tidligere har udgjort langt størstedelen af de negative resultater på AMU. I perioden 2016-2019 har takstgruppe 3 fortsat haft et underskud, men resultatet er stærkt forbedret. I 2019 har der været et negativt resultat på -1,3 mio. kr. for takstgruppe 3, hvilket er en reduktion i underskuddet på godt

12 mio. kr. eller 90 pct. sammenlignet med året før. Tager man højde for den høje aktivitet, der hører til takstgruppe 3, svarer underskuddet i 2019 til knap -500 kr. pr. årselev.

I 2017 var der et negativt resultat på hele -55 mio. kr. for takstgruppe 3. Dette var reduceret med 41,5 mio. kr. året efter i 2018 til -13,5 mio. kr., hvor takstforhøjelserne fra Trepert III trådte i kraft.

Tabel 5.1 Resultater på AMU fordelt på takstgruppe, 2016-2019

2021-p/	Resultat, mio. kr.				Resultat pr. årselev, kr.		Aktivitet, årselever
	2016	2017	2018	2019	2019	2019	
Takstgruppe 2	-	-	-	-	-	-	
Takstgruppe 3	-17,8	-55,0*	-13,5	-1,3	-455	2.706	
Takstgruppe 4	-2,1	0,2	0,0	-0,7	-3.974	177	
Takstgruppe 5	-3,6	-1,0	-1,1	-0,2	-5.770	34	
Takstgruppe 6	-7,2	-1,8	1,9	5,2	11.814	432	
Takstgruppe 7	1,7	2,4	8,2	-0,8	-930	819	
Takstgruppe 8	4,9	2,3	4,8	-2,4	-13.971	165	
Takstgruppe 9	-1,5	-2,8	4,6	4,3	10.473	402	
Takstgruppe 10	-0,9	0,9	1,4	0,3	1.326	198	
Takstgruppe 11	-1,8	-6,6	14,0	13,4	18.485	706	
Takstgruppe 12	0,5	0,6	1,8	2,0	72.698	27	
Takstgruppe 13	1,5	0,7	1,3	1,3	44.251	28	
I alt	-26,3	-60,1	23,3	21,1	3.599	5.694	

Anm.: For en mindre del af aktiviteten er der ikke angivet takstgruppe, hvorfor den samlede aktivitet fordelt på takstgruppe afviger marginalt fra den totale aktivitet på AMU. *Forværringen i resultatet kan i en vis grad henføres til enkelte skoler, jf. note til tabel 4.1.

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber og Børne- og Undervisningsministeriet.

For stort set alle takstgrupper gælder, at der er sket en forbedring i resultatet i 2019 sammenlignet med starten af perioden i 2016. Takstgruppe 7 og 8 er dog gået fra at have positive resultater i 2016-2018 til negative resultater i 2019, mens overskuddet for takstgruppe 13 er marginalt mindre i 2019 end i 2016. Sammenligner man resultaterne i 2017 med 2018, hvor de generelle takstforhøjelser trådte i kraft, er der sket en forbedring i resultater for samtlige takstgrupper bortset fra takstgruppe 4 og 5, hvor resultatet er stort set uændret. Som nævnt har takstgruppe 3 haft et kraftigt forbedret resultat sammenlignet med før 2017, mens takstgruppe 6, 9 og 11 er gået fra at have underskud i 2016-2017 til at have overskud i 2018-2019 ligesom AMU samlet set.

Tabel 5.2 uddyber den foregående tabels indhold og viser resultatet i relation til aktiviteten for hvert af årene 2016-2019 fordelt på takstgruppe. Af tabellen ses en betydelig spredning i resultatet pr. årselev mellem de forskellige takstgrupper og mellem årene. Forskellen mellem takstgruppen med det største positive resultat pr. årselev og takstgruppen med det største negative resultat pr. årselev hvert år har i gennemsnit været ca. 96 t.kr.

Af tabellen fremgår det ligeledes, at der generelt har været en stor forbedring af de aktivitetskorrigerede resultater. Samtlige af de syv takstgrupper, der tegnede sig for negative resultater i 2016, har i 2019 enten reduceret deres underskud pr. årselev eller realiseret et overskud. Omvendt har takstgruppe 7 og 8 i 2019 haft et negativt resultat, mens de havde et positivt resultat i 2016.

På tværs af takstgrupperne er det aktivitetskorrigerede resultat på AMU forbedret med 7,5 t.kr. pr. årselev fra -3,9 t.kr. pr. årselev i 2016 til 3,6 t.kr. pr. årselev i 2019. Underskuddet på takstgruppe 3, hvor ca. halvdelen af aktiviteten på AMU hører under, er reduceret med knap 5 t.kr. pr. årselev i 2019 sammenlignet med 2016. Det aktivitetskorrigerede resultat for takstgruppe 5 og 12, som har tegnet sig for den største stigning i resultat pr. årselev, er forbedret med hhv. 71 og 53 t.kr. pr. årselev over perioden. For begge disse takstgrupper er der dog tale om en begrænset mængde aktivitet, hvorfor der også må forventes større variation mellem årene. For takstgruppe 6, 9 og 11 er resultatet forbedret med mellem 18 og 25 t.kr. pr. årselev over perioden.

For takstgruppe 8 og 13, der har oplevet de største fald i resultat pr. årselev, er der sket et fald på hhv. 27,5 og 17,0 t.kr. fra 2016-2019. For takstgruppe 13, der tegner sig for en meget begrænset del af aktiviteten på AMU, har der dog fortsat været et stort positivt resultat på ca. 44,3 t.kr. i 2019. For takstgruppe 8 er et positivt resultat på ca. 13,5 t.kr. pr. årselev i 2016 imidlertid blevet til et negativt resultat på ca. -14,0 t.kr. pr. årselev i 2019.

Tabel 5.2 Resultat pr. årselev, 2016-2019

2021-pl	Resultat pr. årselev, kr.				Aktivitet, årselever
	2016	2017	2018	2019	2019
Takstgruppe 2	-	-	-	-	-
Takstgruppe 3	-5.212	-17.676	-4.472	-455	2.706
Takstgruppe 4	-9.288	925	223	-3.974	177
Takstgruppe 5	-76.562	-20.376	-35.056	-5.770	34
Takstgruppe 6	-13.252	-3.330	4.297	11.814	432
Takstgruppe 7	1.969	2.640	9.323	-930	819
Takstgruppe 8	13.589	6.884	25.567	-13.971	165
Takstgruppe 9	-7.953	-14.697	12.577	10.473	402
Takstgruppe 10	-4.523	4.849	8.289	1.326	198
Takstgruppe 11	-2.175	-8.958	18.786	18.485	706
Takstgruppe 12	19.593	27.206	71.562	72.698	27
Takstgruppe 13	61.268	30.906	62.063	44.251	28
I alt	-3.914	-9.562	3.832	3.617	5.694

Anm.: For en mindre del af aktiviteten er der ikke angivet takstgruppe, hvorfor den samlede aktivitet fordelt på takstgruppe afviger marginalt fra den totale aktivitet på AMU.

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber og Børne- og Undervisningsministeriet.

5.2 Antal institutioner med hhv. et positivt og negativt resultat på fordelt på takstgrupper

Figur 5.1 illustrerer antallet af institutioner, som har realiseret hhv. et positivt og et negativt resultat inden for de forskellige takstgrupper i 2019. Det fremgår af figuren, at der inden for samtlige af takstgrupperne både har været institutioner, der har realiseret hhv. et positivt og negativt resultat.

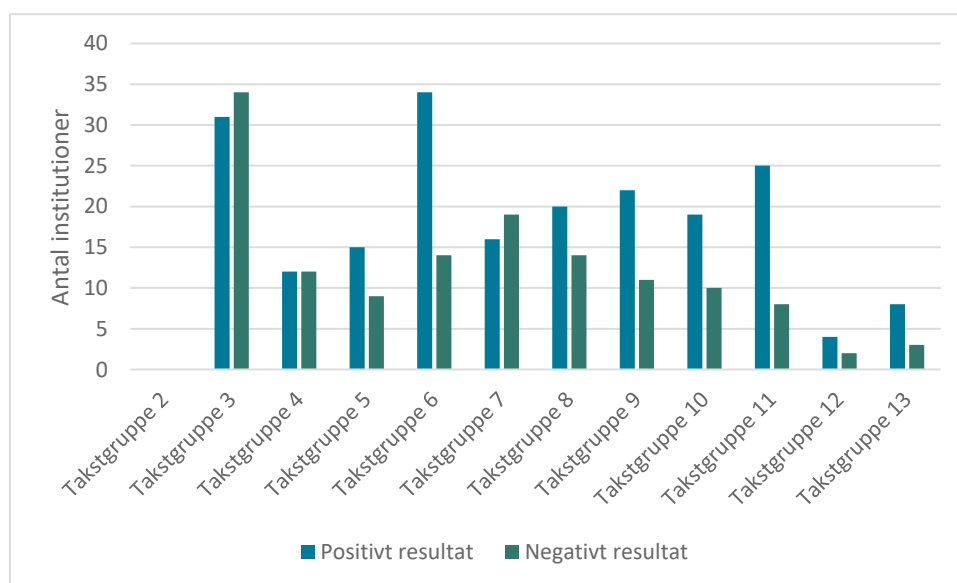
Takstgruppe 3 er den takstgruppe, hvor flest institutioner har udfordringer med at realisere positivt resultat. I 2019 har 34 institutioner realiseret et underskud, mens 31 institutioner har realiseret et overskud på AMU inden for takstgruppe 3. Blandt institutionerne, der har realiseret et negativt resultat inden for takstgruppe 3 i 2019, har der været et samlet underskud på -31,9 mio. kr. svarende til -0,9 mio. kr. pr. institution i gennemsnit. De 31 institutioner med et positivt resultat i 2019 har tilsammen haft et overskud på 30,7 mio. kr. svarende til knap 1 mio. kr. pr. institution.

Ud over takstgruppe 3 er takstgruppe 7 den eneste af takstgrupperne, hvor der er flere institutioner, der i 2019 har realiseret et negativt resultat end et positivt resultat. 19 institutioner har tilsammen haft et underskud på -11,1 mio. kr. svarende til i gennemsnit -0,6 mio. kr. pr. institution, mens 16 institutioner har haft et samlet overskud på 10,3 mio. kr. svarende til 0,6 mio. kr. pr. institution.

Takstgruppe 6 udmærker sig ved at være den takstgruppe, hvor flest institutioner har formået at realisere et positivt resultat i 2019. Det gælder for 34 institutioner, mens 14 institutioner har realiseret et negativt resultat. Det svarer til, at 71 pct. af institutionerne har haft et overskud forbundet med deres aktivitet på takstgruppe 6. Institutionerne med positive resultater har haft et samlet overskud på 6,9 mio. kr., hvilket svarer til 0,2 mio. kr. pr. institution i gennemsnit, mens institutionerne med negative resultater samlet har haft et underskud på -1,8 mio. kr. svarende til -0,1 mio. kr. pr. institution.

Derudover har takstgruppe 11 også haft et højt antal institutioner, der har formået at realisere et positivt resultat, og det er den takstgruppe, hvor den største andel af institutionerne har haft et overskud. Det gør sig gældende for 25 institutioner, mens 8 omvendt har haft et underskud, hvilket svarer til, at 76 pct. af institutionerne har haft et overskud forbundet med deres aktivitet på takstgruppe 11. Institutionerne med positive resultater har haft et samlet overskud på 19,4 mio. kr., hvilket svarer til 0,8 mio. kr. pr. institution i gennemsnit, mens institutionerne med negative resultater samlet har haft et underskud på -6,4 mio. kr. svarende til -0,8 mio. kr. pr. institution.

Figur 5.1 Antal institutioner med hhv. overskud og underskud på AMU fordelt på takstgruppe, 2019

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber.

6 Resultater fordelt på familiegrupper

6.1 Resultat på AMU 2016-2019 fordelt på familiegrupper

Tabel 6.1 viser de samlede resultater på tværs af samtlige 48 familiegrupper fra 2016 til 2019. Familiegrupperne er grupperet efter de takstgrupper, de indgår i. Som nævnt er der enkelte AMU-mål, som modtager en højere takst, end deres familiegruppeindplacering berettiger dem til. Eftersom institutionerne konterer på familiegruppeniveau i formålsregnskaberne, er det ikke muligt at differentiere mellem disse og resten af familiegruppens AMU-mål. Derfor fremgår familiegrupperne under de takstgrupper, som de er indplaceret under på finansloven.

Det fremgår af tabellen, at der er stor variation i aktiviteten og i de aktivitetskorrigerede resultater. Størstedelen af aktiviteten er koncentreret på ganske få familiegrupper. *Teori (med øvelser inkl. vedr. lovgivningsregler)* har i 2019 tegnet sig for mere end tredjedelen af den samlede AMU-aktivitet, mens ca. en tredjedel af alle familiegrupperne har haft en aktivitet på mindre end 10 årselever i 2019. For de familiegrupper med begrænset aktivitet må der derfor forventes stor variation i resultaterne, og konklusionerne man kan drage er forbundet med en vis usikkerhed.

Tabel 6.1 Resultater på AMU fordelt på familiegruppe, 2016-2019

2021-pl		Resultat, mio. kr.				Resultat pr. årselev, kr.		Aktivitet, årselever	Aktivitetsudvikling
Takstgruppe	Familiegruppe	2016	2017	2018	2019	2019	2015*	2019	2016-2019
Takstgruppe 3	Flygtninge og indvandrere	-0,2	0,1	3,0	1,7	19.598	4.966	89	385%
	Fødevarerindustri	-0,0	-0,1	-0,0	0,3	81.535	-75.329	4	-4%
	Ika	-0,3	** -9,9	0,1	0,2	15.545	-34.322	11	-32%
	Teori	-17,3	-24,0	-9,4	-3,9	-8.241	-34.722	479	-20%
	Teori (med øvelser inkl. vedr. lovgivningsregler)	2,5	*** -19,4	-7,4	2,6	1.242	-3.607	2.053	-16%
	Tilberedning/servering/ rengøring	-2,5	-1,7	0,1	-2,1	-29.369	-16.262	71	-22%
Takstgruppe 4	Gartneri	-2,1	-1,5	-1,2	-1,5	-11.241	-10.308	133	-23%
	Media, DTP og web	-0,3	0,2	0,1	-0,2	-60.319	-47.389	3	-42%
	Procesområdet	0,4	1,5	1,1	1,0	25.104	8.225	41	11%
	Tekstil og Beklædning	0,0	0,1	0,0	0,0	-147.527	18.275	0	315%
Takstgruppe 5	Anlæg/affald	-3,1	-1,8	-1,8	-1,1	-94.349	-420.113	12	23%
	Frisørområdet	0,0	0,1	0,0	0,2	83.119	14.577	2	-37%
	Mindre håndværk	-0,5	0,7	0,7	0,7	36.734	-8.119	20	-35%
Takstgruppe 6	El-området/automatik og styring	-1,0	-1,4	1,1	2,1	21.885	-5.218	97	11%
	Fiskeri/landbrug	-2,8	-1,5	-2,5	0,2	1.920	-28.414	98	10%
	Flyområdet	0,0	0,2	-1,0	-1,1	-100.280	-41.509	11	-22%
	Køle/klima/varme	0,3	0,2	1,2	0,9	17.741	10.867	53	-1%
	Laboratorie	0,2	0,1	0,0	0,5	90.423	21.832	6	-4%
	Maskinbetjening, mindre maskiner/CAD/CAM/CNC/maskiner	-3,0	2,0	3,3	2,7	19.844	-6.302	135	-18%
	Montage/systemteknik	0,0	0,2	0,0	0,3	13.048	5.076	23	-21%
	Taxikørsel	-1,2	-1,7	-0,3	-0,3	-39.378	-38.796	6	-88%
	Tryk og billedbehandling	0,3	0,1	0,0	-0,2	-64.525	26.703	3	-53%

	Bygning	3,4	4,5	8,3	2,0	6.927	22.406	295	1%
Takstgruppe 7	Intern transport samt transport i lufthavne	-1,7	-2,1	0,6	-1,3	-2.437	-11.709	519	8%
	Plastområdet	0,0	-0,6	-0,8	-1,6	-281.618	243	6	-73%
	Elektronik	0,7	0,6	0,2	0,1	17.406	63.003	4	-45%
	Elektronikfremstilling	0,5	0,7	1,6	1,3	43.895	19.247	29	29%
Takstgruppe 8	Kranområdet	0,2	-0,5	-0,1	-2,8	-62.433	-7.431	45	-73%
	Medicinfremstilling	2,7	0,4	0,3	-0,6	-24.682	40.054	24	-56%
	Overfladebehandling	1,1	0,5	2,1	-0,7	-13.446	31.487	51	-22%
	Renovering/restaurering af gamle bygninger	-0,3	0,6	0,8	0,4	32.279	20.968	12	-37%
	Autohjælp/bjergning/redning	-1,7	-2,0	-0,6	-3,5	-140.180	-117.862	25	-6%
	Buskørsel	0,1	0,0	2,0	0,2	29.674	-22.305	5	-37%
Takstgruppe 9	Hydraulik	-0,3	-0,1	0,0	0,1	15.905	-57.259	4	-44%
	Maskinbetjening, større maskiner	-0,1	-0,4	-0,9	1,2	11.994	-6.192	98	0%
	Mobil- og tårnkran	0,5	-0,3	4,1	6,4	23.626	54.230	270	745%
	Ambulerende fiskerikurser	-0,1	-0,1	0,0	0,0	2.681	-49.152	2	-32%
Takstgruppe 10	Godstransport/flytning/renovation	-1,0	0,5	1,2	-0,5	-2.642	-2.994	175	3%
	Robotuddannelser	0,1	0,3	0,1	0,4	28.105	35.581	13	60%
	Skovbrug	0,2	0,3	0,1	0,4	48.391	-	7	100%
	Godstransport jf. EU direktiv 2003/59/EF	-2,8	-2,7	5,2	4,9	16.578	-11.078	294	3%
	Køreteknik, energirigtig kørsel samt vintertjenester	1,7	1,5	0,9	0,9	19.329	-877	48	-9%
Takstgruppe 11	Personbefordring jf. EU direktiv 2003/59/EF	-2,4	-5,3	-0,6	0,3	2.286	-18.034	132	7%
	Svejsuddannelser	1,6	-0,1	8,4	7,4	32.140	-4.220	231	-27%
	Vådtrum	0,1	0,1	0,0	-0,1	-112.669	-1.769	1	-25%
Takstgruppe 12	Dykkerområdet	0,0	0,0	0,2	0,1	62.351	31.813	2	-25%
	Plastsvejsning	0,5	0,6	1,6	1,9	75.450	17.739	25	16%
Takstgruppe 13	Betjening af store maskiner & ambul. fiskerikurser	1,5	0,7	1,3	1,3	26.377	42.599	48	20%
I alt		-26,3	-60,6	23,3	21,1	3.695	-8.094	5.714	-9%

Anm.: For en mindre del af aktiviteten er der ikke angivet familiegruppe, hvorfor den samlede aktivitet fordelt på familiegruppe afviger marginalt fra den totale aktivitet på AMU. * Tallene er fra det senest gennemførte takstefterblik fra 2016, der dækkede perioden 2012-2015. ** Forværringen i resultatet kan i høj grad henføres til en enkelt skole, hvor der er bogført store udgifter til løn og pension, selvom der ikke er bogført undervisningstilskud. ***Forværringen i resultatet kan i en vis grad henføres til enkelte skoler, jf. note til tabel 4.1.

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber og Børne- og Undervisningsministeriet.

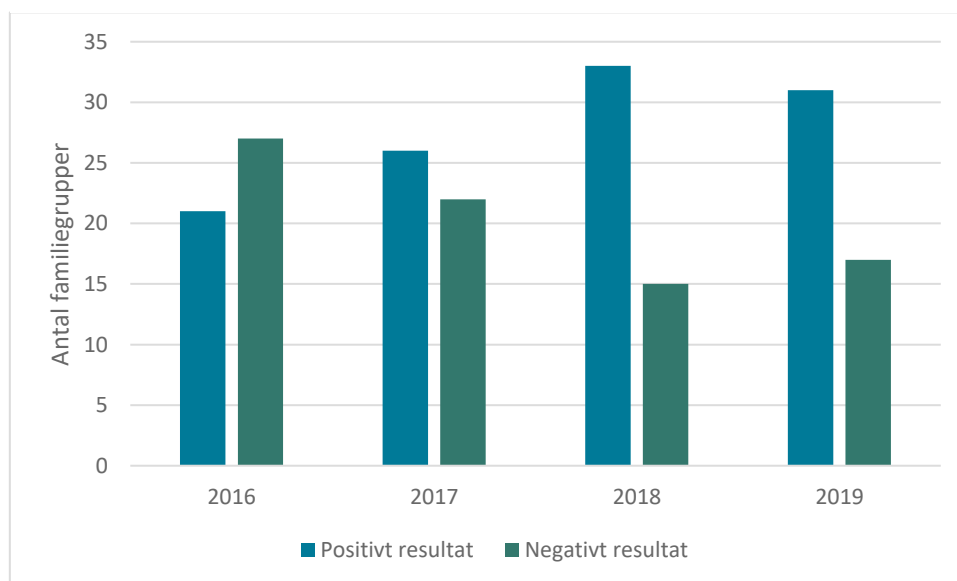
Af tabellen fremgår det, at det største positive aktivitetskorrigerede resultat findes hos familiegruppen *Laboratorie*, der hører under takstgruppe 6, som i 2019 havde et overskud på 90,4 t.kr. pr. årselev. Det fremgår dog også, at der kun har været 6 årselever i 2019 inden for den familiegruppe. Omvendt findes det største negative aktivitetskorrigerede resultat hos familiegruppen *Plastområdet*, der hører under takstgruppe 7, som i 2019 havde et underskud på -281,6 t.kr. pr. årselev. Der har for *Plastområdet* dog også blot været 6 årselever i 2019.

Som helhed var der et mindre underskud inden for takstgruppe 3 i 2019. Inden for familiegruppen *Teori (med øvelser inkl. vedr. lovgivningsregler)*, som aktivitetsmæssigt er den klart største familiegruppe med 36 pct. af al AMU-aktiviteten og 76 pct. af aktiviteten inden for takstgruppe 3 i 2019, har der dog været et lille overskud på 2,6 mio. kr. svarende til 1,2 t.kr. pr. årselev.

Inden for takstgrupperne 3-11 er der både familiegrupper, der har haft et positivt og et negativt resultat i 2019. I takstgruppe 11 er det dog kun familiegruppen *Vådtrum*, der har haft et underskud i 2019, og der har været mindre end 1 årselev aktivitet under denne familiegruppe i 2019. Takstgrupperne 12 og 13 udmærker sig ved kun at have familiegrupper, der har haft et positivt resultat alle årene 2016-2019. Det drejer sig om familiegrupperne *Dykkerområdet*, *Plastsvejsning* og *Betjening af store maskiner og ambul. fiskerikurser*. Samlet set er der 12 ud af de 48 familiegrupper, der har haft positive resultater hvert år i perioden 2016-2019. Omvendt er der 5 familiegrupper, der har tegnet sig for et underskud hvert år i perioden 2016-2019. Det drejer sig om familiegrupperne *Teori*, *Gartneri*, *Anlæg/affald*, *Taxikørsel* og *Autohjælp/hjærgning/redning*.

Som nævnt er de samlede resultater på AMU forbedret markant siden 2016, hvor der bl.a. er blevet indført en generel takstforhøjelse fra 2018. Det afspejler sig også i antallet af familiegrupper, der tegner sig for hhv. et positivt og negativt resultat. I 2016 tegnede flertallet af familiegrupperne, 27, sig for et underskud, mens 21 af familiegrupperne tegnede sig for et overskud. I 2019 har der været et overskud på 31 familiegrupper, mens der har været et underskud på 17 af familiegrupperne. Antallet af familiegrupper, der har tegnet sig for hhv. et positivt og negativt resultat er illustreret i figur 6.1.

Figur 6.1 Antal familiegrupper med hhv. positivt og negativt resultat, 2016-2019

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber.

Tabel 6.1 viser også familiegruppernes resultat pr. årselev for 2015, som er opgjort ifm. det seneste takstefter syn fra 2016. Hvis man sammenligner disse med resultaterne pr. årselev for 2019, ses det, at der er en række gengangere i familiegrupper, der har haft negative resultater i 2015 og 2019. Af disse kan *Teori*, som er én af familiegrupperne med størst aktivitet, bl.a. nævnes. Det ses dog også, at underskuddet pr. årselev er reduceret med godt 75 pct. fra 2015 til 2019. Derudover kan *Tilberedning/ servering/rengøring* også nævnes, som i 2015 havde et negativt resultat på -16 t.kr. pr. årselev, hvilket var forværret til -29 kr. i 2019. I 2018 var der imidlertid et mindre positivt resultat for denne familiegruppe.

Gartneri har haft et nogenlunde stabilt negativt resultat hvert år i hele perioden - i 2015 var det på -10 t.kr. pr. årselev, og i 2019 var det på -11 t.kr. *Taxikørsel* har ligeledes haft gentagne underskud over hele perioden – det lå på ca. -39 t.kr. i både 2015 og 2019, men der har dog været en relativt begrænset aktivitet inden for familiegruppen.

Derudover er der nogle familiegrupper med gentagne negative resultater, der skiller sig yderligere ud. Det er bl.a. *Anlæg/Affald* og *Autohjælp/bjergning/redning*, som tegner sig for nogle af de største underskud pr. årselev i 2019 såvel som i 2015. For *Autohjælp/bjergning/redning* var resultatet i 2015 på -118 t.kr. pr. årselev, hvilket var steget til -140 t.kr. pr. årselev i 2019. For *Anlæg/affald* var underskuddet i 2015 på hele -420 t.kr. pr. årselev, hvilket er faldet til -94 t.kr. i 2019. Der er dog tale om meget begrænset aktivitetsmængde inden for denne familiegruppe, hvorfor resultaterne pr. årselev er forbundet med en vis usikkerhed og varierer meget fra år til år.

Der er som beskrevet stor variation i de aktivitetskorrigerede resultater familiegrupperne imellem, og det gælder også internt i familiegrupperne over tid. Dette kommer også til udtryk i sammenligningen mellem resultaterne pr. årselev i 2015 til 2019. Resultatet for knap halvdelen af familiegrupperne har således haft omvendt fortegn i 2019 sammenlignet med 2015. 5 familiegrupper havde et positivt resultat pr. årselev i 2015, men et negativt resultat i 2019. Omvendt er der 15 familiegrupper, som havde et negativt resultat i 2015, der har forbedret det til et positivt resultat i 2019. På tværs af familiegrupperne er det overordnede resultat da også forbedret fra ca. -8.100 kr. i 2015 til ca. 3.700 kr. i 2019.

6.2 Antal institutioner med hhv. et positivt og negativt resultat på fordelt på familiegrupper

Figur 6.2 viser antallet af institutioner, som i 2019 har realiseret hhv. et positivt og et negativt resultat inden for de enkelte familiegrupper. Figuren illustrerer, at der for stort set samtlige familiegrupper både er institutioner, der realiserer et positivt resultat, og institutioner der realiserer et negativt resultat. Det gælder således for 44 af de 48 familiegrupper.

Der er to familiegrupper, hvor der kun er institutioner, der har haft et overskud i 2019. Det drejer sig om *Ambulerende fiskerikurser* (takstgruppe 10) og *Plastsvejsning* (takstgruppe 12). For førstnævnte har der dog kun været én institution, der har haft aktivitet inden for familiegruppen, mens der for sidstnævnte kun har været 3 institutioner.

Omvendt er der ligeledes to familiegrupper, hvor der ikke er nogle institutioner, der har formået at realisere et overskud i 2019. Det gælder familiegrupperne *Plastområdet* (takstgruppe 7) og *Tekstil og beklædning* (takstgruppe 4). I 2019 har der været aktivitet tilhørende *Plastområdet* på 5 institutioner, som tilsammen blot har haft 6 årselever, mens der har været 2 institutioner, der til sammen har haft en aktivitet tilhørende *Tekstil og beklædning* på ca. 0,3 årselever.

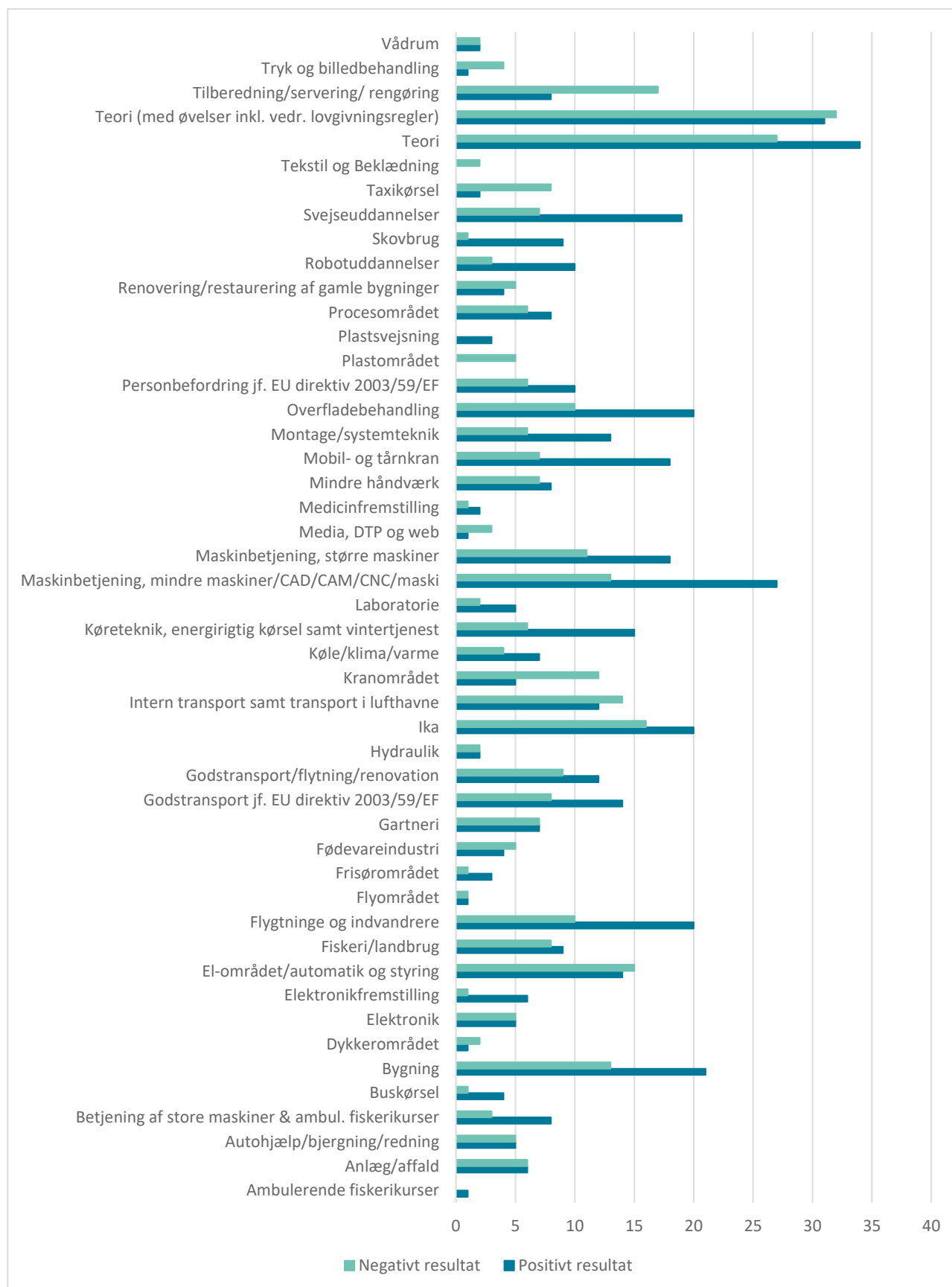
Herudover er de familiegrupper, hvor institutionerne i højeste grad har realiseret et positivt resultat er *Skovbrug* (9 ud af 10 – 90 pct.), *Elektronikfremstilling* (6 ud af 7 – 86 pct.) og *Buskørsel* (4 ud af 5 – 80 pct.). Omvendt er de familiegrupper, hvor institutionerne i laveste grad har realiseret et positivt resultat *Taxikørsel* (2 ud af 10 – 20 pct.), *Tryk og billedbehandling* (1 ud af 5 – 20 pct.) og *Media, DTP og web* (1 ud af 4 – 25 pct.).

Inden for de to store familiegrupper under takstgruppe 3, *Teori* samt *Teori (med øvelser inkl. vedr. lovgivningsregler)*, er der både mange institutioner, der har haft et overskud og et underskud i 2019. For *Teori*, der som helhed tegnede sig for et underskud i 2019, havde 34 ud af 61 institutioner (56 pct.) et positivt resultat. For *Teori (med øvelser inkl. vedr. lovgivningsregler)*, der som helhed tegnede sig for et lille overskud i 2019, havde 31 ud af 63 institutioner (49 pct.) et positivt resultat.

I alt er der 28 familiegrupper, hvor der er flere institutioner, der har realiseret et positivt resultat end et negativt resultat, mens det omvendte gør sig gældende for 13 familiegrupper. For de resterende 7 familiegrupper er der lige mange institutioner, der har haft overskud i 2019, som der er institutioner, der har haft underskud.

Der er flere potentielle årsager til variationen i institutionernes evner til at realisere positive resultater inden for de forskellige takst- og familiegrupper. Det kan både skyldes forskelle i forholdene mellem indtægter og udgifter mellem hhv. de familiegrupper, der udgør takstgrupperne, og de kurser, der udgør familiegrupperne. Det kan også skyldes forskelle i institutionernes økonomistyringskompetencer og dermed evne til at tilpasse udgiftsniveauet til indtægtsgrundlaget for undervisningsaktiviteter inden for takstgrupperne. Det kan derudover også bunde i bevidste ledelsesmæssige beslutninger om at køre med hhv. overskud eller underskud på ét område for dermed at prioritere midler til eller fra øvrige aktiviteter. De økonomiske resultater på AMU skal forstås som en del af institutionernes samlede økonomi, og der er således ikke noget krav om, at AMU-aktiviteten isoleret set realiserer et positivt resultat eller går i nul.

Figur 6.2 Antal institutioner med hhv. et positivt og et negativt resultat fordelt på familiegrupper, 2019

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber.

6.3 Kursusniveau

Som beskrevet i afsnit 1.3 om taksteftersynets fremgangsmåde og afgrænsning, eksisterer der ikke regnskabsdata helt ned på kursusniveau, da bogføringsformålene i institutionernes formålsregnskaber for AMU-aktiviteten henviser til de 48 familiegrupper, de enkelte kurser er samlet under. Der findes således ikke regnskabsmæssige registreringer sted af institutionernes indtægter og udgifter fordelt på kursusniveau, hvorfor det ikke er muligt at opgøre økonomiske resultater for de enkelte AMU-kurser.

For at øge detaljeringsgraden for taksteftersynet til kursusniveau, bliver institutionernes formålsregnskaber derfor suppleret med aktivitets- og tilskudsdata fra Børne- og Undervisningsministeriet, da dette er opgjort for de enkelte kurser og institutioner. Ved at udvælge en række institutioner og familiegrupper, som har tegnet sig for hhv. relativt store positive og negative resultater ifølge formålsregnskaberne, undersøges det, om der er kurser, der går igen institutionerne imellem, og om der er nogle kurser, der dominerer institutionernes og familiegruppernes samlede AMU-aktivitet og dermed potentielt kan tænkes at drive resultaterne. Det skal dog understreges, at det ikke er muligt at konkludere noget endeligt om balancen mellem indtægter og udgifter for de enkelte kurser.

For at undersøge om der er nogle mønstre i institutionernes kursusudbud og resultater, er der fokuseret på de ti institutioner, der over hele perioden 2016-2019 har tegnet sig for de største positive resultater på AMU, samt de ti institutioner, der har tegnet sig for de største negative resultater. Herefter er der kigget på hver institutions tre primære kurser, forstået som de tre AMU-mål, hvis aktivitet har udgjort de største andele af de respektive institutioners samlede AMU-aktivitet. Hvis man kigger på, hvilke af disse kurser, der går igen på tværs af institutionerne, tegner der sig ikke umiddelbart noget mønster. Kurset *Gaffeltruck certifikatkursus B* er den hyppigste genganger og er blandt de primære kurser for 5 af institutionerne med størst negativt resultat, men imidlertid også for 5 af institutionerne med størst positivt resultat. For førstnævnte har *Gaffeltruck certifikatkursus B* i gennemsnit udgjort 11 pct. af AMU-aktiviteten, mens det i gennemsnit har udgjort 15 pct. af AMU-aktiviteten for sidstnævnte. Herudover er der 7 andre kurser, der er blandt de primære kurser for institutionerne med størst negative resultat, hvor hvert kursus går igen hos to institutioner. Det gælder dog også for to af disse kurser, at de også er blandt de primære kurser hos institutionerne med størst positive resultat. Ud over *Gaffeltruck certifikatkursus B* er der blot to øvrige kurser, der er blandt de primære kurser for mere end én af institutionerne med størst negative resultat, og for begge gælder det, at de også er blandt de primære kurser for institutionerne med negativt resultat.

Kigger man på kursernes aktivitetsandel blandt institutionerne med størst negative resultat, er det udover førstnævnte gaffeltruckkursus kurserne *Grundlæggende vagt* (i gennemsnit 12 pct. af institutionernes AMU-aktivitet i 2016-2019) og *Personer med demens, aktiviteter og livskvalitet* (11 pct. af institutionens AMU-aktivitet 2016-2019), der dominerer. For førstnævnte er det dog kun baseret på to institutioner, mens det for sidstnævnte blot er baseret på én institution.

Blandt institutionerne med størst positive resultat er det i tillæg til gaffeltruckkurset kurserne *Praktikvejleder, PAU- og SOSU-elever* (19 pct.) og *Medicinadministration* (15 pct.), der har de største andele af institutionernes AMU-aktivitet. For begge gælder dog, at de kun er blandt de primære kurser for en enkelt af institutionerne.

Endvidere er de fem familiegupper, der for hele perioden 2016-2019 har haft de største positive resultater, samt de fem familiegupper, der har haft de største negative resultater, også blevet undersøgt for at identificere eventuelle kurser, der dominerer familieguppens samlede AMU-aktivitet. Familiegupperne og de primære kurser, der har tegnet sig for de tre største aktivitetsandele inden for hver familieguppe i perioden 2016-2019, fremgår af tabel 6.2 nedenfor.

Tabel 6.2 Udvalgte familiegupper og dertilhørende AMU-mål med størst aktivitetsandel, 2016-2019

Familieguppe	Resultat	AMU-mål	Aktivitetsandel
Køreteknik, energirigtig kørsel samt vintertjeneste	Positivt	Uheldsforebyggelse for erhvervschauffører	20%
		Udrykningskørsel	7%
		Køreteknik for erhvervschauffører - ajourføring	27%
Svejsuddannelser	Positivt	TIG-svejs-stumps uleg rør alle pos	10%
		TIG-svejs-stumps tynd rustfri rør alle pos	6%
		TIG-svejsning	5%
Maskinbetjening, mindre maskiner/CAD/CAM/CNC/maskiner	Positivt	Vejledning i forflytning	6%
		Betjening og vedligeholdelse af mindre gartnermaskiner	9%
		Store dampkedler over 120 grader	4%
Bygning	Positivt	Systemstilladser - opstilling mv.	9%
		Brandforanstaltninger v. gnistproducerende værktøj	10%
		Kloakering - Udførelse af afløbsinstallationer	13%
Mobil- og tårnkran	Positivt	Mobile kraner >8-30 tm med integreret kranbasis	33%
		Teleskoplæsser - Certifikat	41%
		Tårnkran og fast opstil. kraner + Kranbasis	5%
Personbefordring jf. EU direktiv 2003/59/EF	Negativt	Personbefordring med bus	60%
		Befordring af fysisk handicappede passagerer	5%
		Kvalifikation til persontransport i mindre køretøj	13%
Ika	Negativt	Individuel kompetencevurdering i AMU	77%
		Individuel kompetencevurdering i AMU - F/I	1%
		Vurdering af basale færdigheder	22%
Teori	Negativt	Omsorg for personer med demens	5%
		Kommunikation og konflikthåndtering - service	5%
		Personlig udvikling til arbejde og uddannelse	5%
Teori (med øvelser inkl. vedr. lovgivning)	Negativt	Vejen som arbejdsplads - Certifikat	3%
		Anvendelse af regneark til enkle beregninger	2%
		Praktikvejleder, PAU- og SOSU elever	3%
Anlæg/affald	Negativt	Vejbygning - Bygning af mindre veje - ubundne mat.	23%
		Sprængteknik - udførelse af sprængninger	8%
		Vejbygning - bygning af fortovsarealer	17%

Anm.: Kursusudbuddet, kursusnavne og –numre kan variere fra år til år. Kurserne i denne oversigt er baseret på BUVMs takstkatalog for 2019.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet og institutionernes formålsregnskaber.

Blandt familiegupperne, der har haft de største positive resultater i perioden, er det især *Mobil- og tårnkran*, hvor aktiviteten domineres af enkelte kurser. Her står de to primære kurser for knap 75 pct. af

den samlede aktivitet inden for familiegruppen. Derudover udgøres aktiviteten i familiegruppen *Køreteknik, energirigtig kørsel samt vintertjeneste* også i særlig grad af de to primære kurser, som tilsammen står for knap halvdelen af familiegruppens samlede aktivitet. Det hænger også delvist sammen med, at det er familiegrupper med et begrænset antal tilhørende kurser. For førstnævnte var der i 2019 11 godkendte kurser, mens der for sidstnævnte var 19. Til sammenligning var der mere end 1.200 kurser i familiegruppen *Teori (med øvelser inkl. vedr. lovgivning)*.

Blandt familiegrupperne, der har haft de største negative resultater, er der også enkeltkurser, som AMU-aktiviteten er koncentreret indenfor. For familiegruppen *Ika* eksisterer der kun de tre AMU-mål, som fremgår af tabel 6.2, og her er der især den individuelle kompetencevurdering, som står for aktiviteten. I familiegruppen *Personbefordring jf. EU direktiv 2003/59/EF* er det især kurset *Personbefordring med bus*, der dominerer aktiviteten, mens de to primære kurser i familiegruppen *Anlæg/affald* tegner sig for 40 pct. af den samlede aktivitet i familiegruppen. For disse to familiegrupper er der dog også et begrænset antal kurser. I 2019 var der 19 godkendte kurser under *Anlæg/affald* og 14 kurser under *Personbefordring*.

Der er nogle få kurser, som både er blandt de tre kurser med størst aktivitetsandel inden for de udvalgte familiegrupper og de udvalgte institutioner. Det drejer sig bl.a. om *Teleskoplæsser – Certifikat*, der tegner sig for 41 pct. af aktiviteten inden for familiegruppen *Mobil- og tårnkran*, og som også er blandt de primære kurser for en af institutionerne, der har haft et af de største positive resultater – her udgør kurset dog blot 4 pct. af institutionens samlede AMU-aktivitet. Kurset *Personbefordring med bus*, der har tegnet sig for 60 pct. af aktiviteten inden for familiegruppen *Personbefordring jf. EU direktiv 2003/59/EF*, som har haft et positivt resultat, er også et af de primære kurser blandt en af de udvalgte institutioner, som dog har haft et negativt resultat. For denne institution har kurset udgjort 4 pct. af AMU-aktiviteten. Omvendt har kurset *Omsorg for personer med demens* udgjort 9 pct. af AMU-aktiviteten for en institution, der har haft et positivt resultat, mens det har udgjort 5 pct. af aktiviteten inden for familiegruppen *Teori*, der har haft et negativt resultat. Kurserne *Vejen som arbejdsplads – Certifikat* og *Anvendelse af regneark til enkelte beregninger* har udgjort hhv. 3 og 2 pct. af aktiviteten inden for *Teori (med øvelser inkl. vedr. lovgivningsregler)*, som har haft et negativt resultat, mens de også har været blandt de primære kurser for to institutioner, der ligeledes har haft et negativt resultat, hvor de gennemsnitlig har udgjort hhv. 4 pct. og 6 pct. af de to institutioners AMU-aktivitet. *Praktikvejleder, PAU- og SOSU-elever* har udgjort 3 pct. af aktiviteten inden for samme familiegruppe, mens det også har været blandt de primære kurser hos to institutioner, der har haft et negativt resultat og en institution, der har haft et positivt resultat. For sidstnævnte udgjorde kurset 19 pct. af institutionens AMU-aktivitet, mens det for de to førstnævnte udgjorde hhv. 9 og 4 pct.

Det er således vanskeligt at identificere nogle klare mønstre i kursusudbuddet, aktivitetsandelene for kurserne og de økonomiske resultater på AMU mellem de udvalgte institutioner og familiegrupper. Dog er der nogle kurser, der tegner sig for så store aktivitetsandele inden for den tilhørende familiegruppe, at noget kunne tyde på, at de har væsentlig betydning for det samlede økonomiske resultat for den givne familiegruppe. Omvendt er der dog også eksempler på, at disse kurser er blandt de kurser med størst aktivitetsandel hos institutioner, der samlet set har haft et omvendt økonomisk resultat. Dog udgør de kurser en mindre aktivitetsandel af den samlede AMU-aktivitet inden for de respektive institutioner end inden for deres tilhørende familiegrupper.

7 Bygnings- og fællesudgiftstaxameter

Som beskrevet i afsnittet om taksteftersynets fremgangsmåde og afgrænsninger dækker resultaterne i de foregående afsnit kun over undervisningstaxametret. Bygningstaxametret og fællesudgiftstaxametret er dog også væsentlige for institutionernes samlede økonomi. Imidlertid tillader datagrundlaget ikke at opføre økonomiske resultater for bygnings- og fællesudgiftsområdet relateret til AMU, da udgifterne hertil ikke fordeles ud på de forskellige uddannelsesområder. Bygnings- og fællesudgifter til AMU kan således ikke adskilles fra eksempelvis eud. I en analyse af PwC fra april 2019⁵, der skulle undersøge mulighederne for at lave et taksteftersyn af fællesudgifts- og bygningstaxametret på AMU, blev det konkluderet, at det ikke er muligt at gennemføre på baggrund af institutionernes registreringer, men enten vil kræve en ændring af konteringsregler og regnskabspraksis eller udføres som en stikprøveundersøgelse af udvalgte institutioner, hvor indtægter og udgifter grundigt gennemgås. Det bemærkes desuden i analysen, at sådanne undersøgelser vil være vanskelige og forbundet med betydelige usikkerheder, ligesom de adspurgte institutioner ser en meget begrænset styringsmæssig værdi i en særskilt opgørelse af bygnings- og fællesudgifter for AMU.

For at undersøge balancen mellem indtægter og udgifter vedrørende bygnings- og fællesudgiftsområdet kigger taksteftersynet i det følgende afsnit på institutionernes samlede økonomiske resultater på tværs af uddannelsesområderne. Det er dog ikke muligt endegyldigt at vurdere, om eventuelle ubalancer mellem indtægter og udgifter kan tilskrives takstniveaulet på AMU frem for andre uddannelsesområder og aktiviteter.

7.1 Samlede resultater for bygnings- og fællesudgiftsområdet 2016-2019

De samlede resultater for bygnings- og fællesudgiftsområdet på tværs af uddannelsesområde for de institutioner, taksteftersynet undersøger, fremgår af tabel 7.1 nedenfor. Af tabellen ses det, at bygnings- og fællesudgiftsområdet har givet nogle markante negative resultater i hele perioden på mellem -1,1 og -1,4 mia. kr. Resultatet er blevet forbedret over perioden som helhed, i og med at det negative resultat er blevet reduceret med 16 pct. fra 2016-2019, mens 2019 også er det år i perioden, hvor underskuddet har været mindst. Forbedringen i resultatet kan tilskrives fællesudgiftsområdet, hvor underskuddet er blevet reduceret ca. 629 mio. kr. svarende til 46 pct. fra 2016-2019, mens resultatet på bygningsområdet omvendt er forværret med ca. 423 mio. kr. i samme periode og er gået fra et positivt resultat i 2016 på 96 mio. kr. til et negativt resultat på 327 mio. kr. i 2019. Det forværrede resultat på bygningsområdet kan især henføres til et fald i det udbetalte bygningstaxametertilskud på ca. 476 mio. kr.

Det er dog fællesudgiftsområdet, der har resulteret i de største underskud fra år til år. Resultaterne for fællesudgiftsområdet har ligget mellem -750 mio. kr. og -1.379 mio. kr. og udgør størstedelen af det samlede negative resultat på bygnings- og fællesudgiftsområdet. Det primære udgiftspunkt til fællesudgiftsområdet er administration og ledelse, der har medført omkostninger på 1.665 mio. kr. pr. år i gennemsnit. Derudover er rengøring, forsyning og øvrige driftsudgifter også en stor post, der i gennemsnit har udgjort 1.071 mio. kr. årligt.

Af tabel 7.1 fremgår det også, at finansielle poster – som finansieres af bygningstaxametret – udgør en betragtelig del af det samlede negative resultat på bygnings- og fællesudgiftsområdet. Finansielle poster

⁵ PwC, 2019: "AMU-området: Analyse af fællesudgift- og bygningstaxametertilskud og indtægtsdækket virksomhed."

har givet et negativt resultat på mellem -313 og -353 mio. kr. i 2016-2019 og har udgjort mellem 24 pct. og 31 pct. af det samlede negative resultat på bygnings- og fællesudgiftsområdet.

Tabel 7.1 Samlede resultater for bygnings- og fællesudgiftsområdet, 2016-2019, mio. kr.

2021-pl	2016	2017	2018	2019	Ændring 2016-2019**
Resultat, bygningsområdet	96,1	-7,3	-56,2	-327,4	-441%
Resultat, fællesudgiftsområdet	-1.378,5	-1.236,0	-1.323,8	-749,8	46%
Resultat i alt	-1.282,4	-1.243,3	-1.380,0	-1.077,1	16%
Heraf finansielle poster*	-313,1	-319,6	-353,1	-329,5	-5%
Resultat, ekskl. finansielle poster	-969,3	-923,7	-1.026,9	-747,7	23%

Anm.: * Finansielle omkostninger og indtægter indgår i opgørelsen over bygningsudgifter. ** Negative procenttal angiver her et forværret resultat, mens positive procenttal angiver et forbedret resultat. Tallene i hele dette kapitel er ekskl. kostafdelinger.

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber.

Resultaterne i tabel 7.1 og ændringen fra 2016 til 2019 er i høj grad påvirkede af professionshøjskolerne, hvilket også er forklaret yderligere nedenfor i tabel 7.3, som fordeler resultaterne på institutionstype. Da professionshøjskolerne samtidig står for en meget begrænset andel af den samlede AMU-aktivitet, jf. tabel 3.3, viser tabel 7.2 resultatet for bygnings- og fællesudgiftsområdet, hvor professionshøjskolerne er udeladt.

For de øvrige institutionstyper viser udviklingen i resultatet på bygnings- og fællesudgiftsområdet i stedet en forværring, hvor underskuddet i 2016 på -626 mio. kr. er vokset til -996 mio. kr. i 2019 svarende til -59 pct. Ændringen skyldes primært, at resultatet på bygningsområdet er faldet med mere end 300 mio. kr. fra et overskud på 121 mio. kr. i 2016 til et underskud på -186 mio. kr. i 2019. Det forværrede resultat kan hovedsageligt henføres til, at institutionernes indtægter fra bygningstaxametertilskud er reduceret med ca. 200 mio. kr. fra 2016 til 2019, og derudover er der bogført et negativt resultat for ”ekstraordinære poster” på ca. -150 mio. kr. i 2019.

Tabel 7.2 Samlede resultater for bygnings- og fællesudgiftsområdet ekskl. professionshøjskoler, 2016-2019, mio. kr.

2021-pl	2016	2017	2018	2019	Ændring 2016-2019*
Resultat, bygningsområdet	121,1	-2,2	-22,9	-186,2	-254%
Resultat, fællesudgiftsområdet	-747,1	-642,0	-755,4	-809,6	-8%
Resultat i alt	-626,0	-644,2	-778,3	-995,8	-59%

Anm.: * Negative procenttal angiver her et forværret resultat.

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber.

I tabel 7.3 er resultaterne opgjort på institutionstype. For bygnings- og fællesudgiftsområdet som helhed har samtlige institutionstyper haft et negativt resultat alle årene i perioden 2016-2019 bortset fra landbrugsskolerne, der i 2016 havde et mindre overskud. De største underskud i 2019 findes hos de tekniske skoler (353 mio. kr.), kombinationsskolerne (293 mio. kr.) og handelsskolerne (179 mio. kr.). Hvis man ser bort fra landbrugsskolerne, der i 2016 havde et overskud på 4 mio. kr. og i 2019 havde et underskud på 9 mio. kr., ses den største relative ændring i perioden imidlertid hos SOSU-skolerne, hvor underskuddet er vokset med 160 pct. over perioden. fra -52 mio. kr. i 2016 til -136 mio. kr. i 2019.

Professionshøjskolerne har generelt tegnet sig for de markant største negative resultater i de øvrige år på op til -656 mio. kr. (2016), men i 2019 er det imidlertid kun opgjort til -81 mio. kr. En stor del af forklaringen på det drastiske reducerede negative resultat kan dog tilskrives, at Københavns Professionshøjskole ikke indgår i data over formålsregnskaberne for 2019. Samtidig står professionshøjskolerne for en meget begrænset AMU-aktivitet, jf. tabel 3.3 (ca. 100 årselever om året), hvorfor AMU-aktiviteten ikke kan siges at være årsag til de store underskud, og derfor er professionshøjskolernes resultater på bygnings- og fællesudgiftsområdet også af mindre interesse i denne sammenhæng. Professionshøjskolernes resultat i 2019 kan ligeledes være påvirket af reformen af bevillingssystemet på det videregående område, der trådte i kraft i 2019. Med denne reform kom grundtilskud mv. til at udgøre en større del af institutionernes tilskud på bekostning af uddannelsesspecifikke taxametertilskud.

Tabel 7.3 Samlede resultater for bygnings- og fællesudgiftsområdet pr. institutionstype, 2016-2019, mio. kr.

2021-pl	2016	2017	2018	2019	Ændring 2016-2019**
<i>Bygningsområdet</i>					
AMU-centre	-2,0	0,5	2,4	5,0	354%
Tekniske skoler	48,7	20,8	4,1	-72,2	-248%
Handelsskoler	-38,6	-56,7	-46,0	-30,6	21%
SOSU-skoler	36,9	43,7	17,2	-20,2	-155%
Kombinationsskoler	60,4	-8,6	3,6	-68,1	-213%
Landbrugsskoler	15,6	-1,8	-4,2	-0,1	-101%
Professionshøjskoler*	-25,0	-5,1	-33,3	-141,1	-464%
<i>Fællesudgiftsområdet</i>					
AMU-centre	-16,6	-18,2	-23,8	-31,5	-90%
Tekniske skoler	-275,2	-234,9	-265,9	-280,5	-2%
Handelsskoler	-137,0	-139,6	-152,2	-148,1	-8%
SOSU-skoler	-89,3	-86,2	-77,5	-116,0	-30%
Kombinationsskoler	-217,7	-156,9	-227,4	-225,0	-3%
Landbrugsskoler	-11,2	-6,2	-8,6	-8,4	25%
Professionshøjskoler*	-631,4	-594,0	-568,4	59,8	109%
<i>Total</i>					
AMU-centre	-18,6	-17,6	-21,4	-26,4	-42%
Tekniske skoler	-226,5	-214,1	-261,8	-352,7	-56%
Handelsskoler	-175,6	-196,4	-198,2	-178,7	-2%
SOSU-skoler	-52,4	-42,5	-60,2	-136,2	-160%
Kombinationsskoler	-157,3	-165,6	-223,8	-293,2	-86%
Landbrugsskoler	4,4	-7,9	-12,8	-8,6	-295%
Professionshøjskoler*	-656,4	-599,1	-601,7	-81,3	88%
I alt	-1.282,4	-1.243,3	-1.380,0	-1.077,1	16%

Anm.: *Københavns Professionshøjskole indgår ikke i datagrundlaget i 2019, men har i årene 2016-2018 tegnet sig for underskud på bygnings- og fællesudgiftsområdet, der udgjorde omkring halvdelen af det samlede negative resultat for professionshøjskolerne. ** Negative procenttal angiver her et forværret resultat, mens positive procenttal angiver et forbedret resultat.

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber.

Adskilles bygnings- og fællesudgiftsområdet fra hinanden, viser tabellen, at det er sidstnævnte, der er forbundet med de mest negative resultater. Bortset fra hos professionshøjskolerne i 2019 er underskuddet for fællesudgiftsområdet større end for bygningsområdet for alle institutionstyper i hele perioden. På bygningsområdet er der endda positive resultater nogle af årene for enkelte af institutionstyperne. Det gør sig eksempelvis gældende for AMU-centre, tekniske skoler og SOSU-skoler, der har haft positive resultater i tre ud af fire år i perioden. I 2019 er det imidlertid kun AMU-centrene, der har haft et overskud på bygningsområdet.

På fællesudgiftsområdet ses den helt store relative ændring – udover hos professionshøjskolerne – hos AMU-centrene, der i perioden 2016-2019, har oplevet et voksende negativt resultat på 90 pct. (fra -17 mio. kr. til -32 mio. kr.), mens SOSU-skolerne har oplevet den største ændring i absolutte tal (det negative resultat er blevet forværret med ca. 27 mio. kr. fra 2016-2019), hvilket dog svarer til en ændring på 30 pct. for den institutionstype. Omvendt har landbrugsskolerne som den eneste institutionstype ud over professionshøjskolerne reduceret deres negative resultat i med ca. 3 mio. kr. svarende til 25 pct.

På bygningsområdet har der fra 2016-2019 været markant større relative ændringer i resultaterne. Her skiller kombinationsskolerne og de tekniske skoler sig især ud, hvor resultaterne er markant forværrede med hhv. -129 mio. kr. og -121 mio. kr. Det svarer til et fald på hhv. -213 pct. og -248 pct. ift. resultatet i 2016, som for begge institutionstyper var positive. Omvendt er resultatet på bygningsområdet forbedret med 7 mio. kr. eller ca. 350 pct. for AMU-centrene, der i 2016 havde et underskud på -2 mio. kr. og i 2019 et overskud på 5 mio. kr.

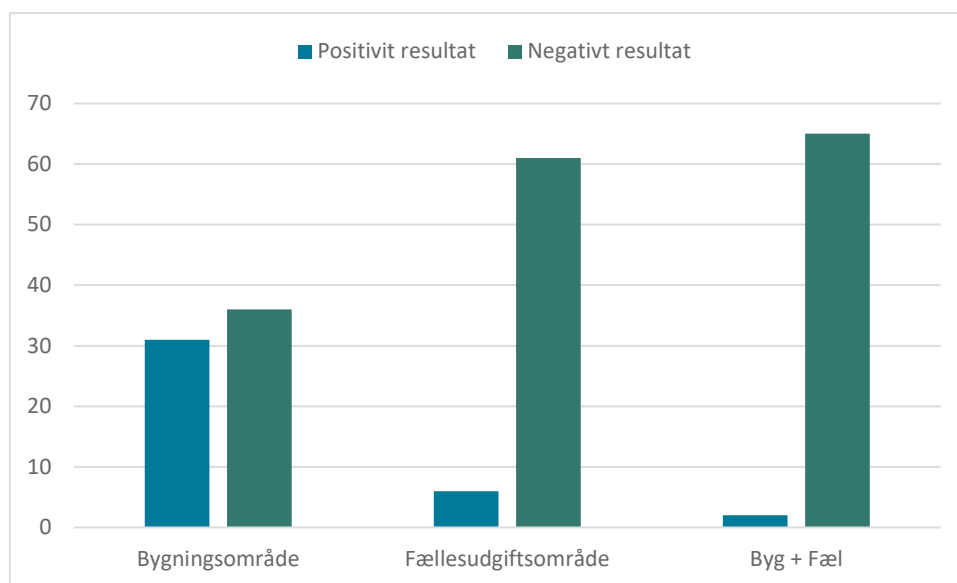
7.2 Antal institutioner med hhv. overskud og underskud på bygnings- og fællesudgiftsområdet

Figur 7.1 nedenfor illustrerer antallet af institutioner, der i 2019 havde hhv. et positivt og et negativt resultat på bygningsområdet, på fællesudgiftsområdet og på de to områder tilsammen. Det ses af figuren, at det især er på fællesudgiftsområdet, at institutionerne har haft svært ved at realisere et positivt resultat – kun seks institutioner havde et positivt resultat i 2019. Det gennemsnitlige underskud for de institutioner, der havde et negativt resultat, var på -13,1 mio. kr., mens det gennemsnitlige overskud, var på ca. 11,0 mio. kr.

Angående bygningsområdet har 31 institutioner haft et positivt resultat i 2019, hvoraf knap en tredjedel var tekniske skoler. For de tekniske skoler var der et flertal af institutionerne, der havde et positivt resultat i 2019, hvilket ikke gør sig gældende for nogle af de andre institutionstyper ud over SOSU-skolerne. Institutionerne, der havde et overskud på bygningsområdet, havde i gennemsnit et positivt resultat på 3,3 mio. kr. Omvendt havde institutionerne med et underskud i gennemsnit et negativt resultat på -11,7 mio. kr.

Af figuren ses det også, at institutionernes negative resultater for fællesudgiftsområdet i langt de fleste tilfælde overstiger et eventuelt positivt resultat på bygningsområdet. Det kommer til udtryk ved, at for bygnings- og fællesudgiftsområdet som helhed er der blot to institutioner, der i 2019 havde et samlet positivt resultat. Overskuddet for disse to institutioner var i gennemsnit 2,4 mio. kr. For de øvrige institutioner, var det negative resultat i gennemsnit på -16,2 mio. kr.

Figur 7.1 Antal institutioner med hhv. positive og negative resultater på bygnings- og fællesudgiftsområdet, 2019

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber.

7.3 Sammenhæng mellem resultater på bygnings- og fællesudgiftsområdet og AMU-aktivitet

Som nævnt dækker resultaterne ovenfor over hele institutionsdriften på tværs af uddannelsesområder, og kan således ikke tilskrives ubalancer i indtægtsgrundlag og omkostninger vedrørende AMU-aktiviteten frem for øvrige undervisningsaktiviteter. For at undersøge påvirkningen af bygnings- og fællesudgiftstaxametret på institutionernes økonomiske resultater specifikt for AMU, kigges der på, om der er tegn på en sammenhæng mellem, hvor stor en andel af institutionernes samlede undervisningsaktivitet, der udgøres af AMU-aktivitet, og institutionernes økonomiske resultater på bygnings- og fællesudgiftsområdet. Jo større en aktivitetsandel, AMU udgør, des større betydning har indtægt- og udgiftsniveau relateret til AMU-aktiviteten for institutionerne, og des mere sandsynligt er det, at institutionernes samlede økonomiske resultater på bygnings- og fællesudgiftsområdet kan tilskrives forholdet mellem taxametertilskud og omkostninger for AMU.

Der er store forskelle i, hvor stor en aktivitetsandel AMU udgør for institutionerne. Dette fremgår af tabel 7.4 nedenfor, hvor institutionerne er fordelt ud fra størrelsen af deres AMU-aktivitetsandel og institutionstype. Tabellen viser desuden, at for de fleste institutioner udgør AMU-aktiviteten en meget begrænset andel af deres samlede undervisningsaktivitet. For lidt over halvdelen af institutionerne, der indgår i taksteftersynet, har AMU-aktivitetsandelen været mindre end 5 pct. i perioden 2016-2019, mens AMU-aktiviteten har udgjort 10 pct. eller mere for blot en sjettedel af institutionerne.

AMU-centrene har naturligt nok haft de største AMU-aktivitetsandele. Af figur 7.2 længere nede ses, at der er institutioner i 2019, som har AMU-aktivitetsandele på op til 90 pct., og disse er AMU-centre. Ser man bort fra AMU-centrene, udgør AMU-aktiviteten 10 pct. eller mere af den samlede undervisningsaktivitet på 7 af institutionerne, hvis man ser på perioden 2016-2019 som helhed.

I den anden ende af skalaen finder man professionshøjskolerne, hvor AMU-aktiviteten har udgjort 2 pct. eller mindre af undervisningsaktiviteten for alle de fire institutioner, taksteftersynet omfatter, mens den for tre ud af de fire institutioner har udgjort mindre end 1 pct. Derudover har handelsskolerne generelt også haft en lav AMU-aktivitetsandel, hvor AMU har udgjort mindre end 1 pct. af den samlede aktivitet på knap 20 pct. af institutionerne.

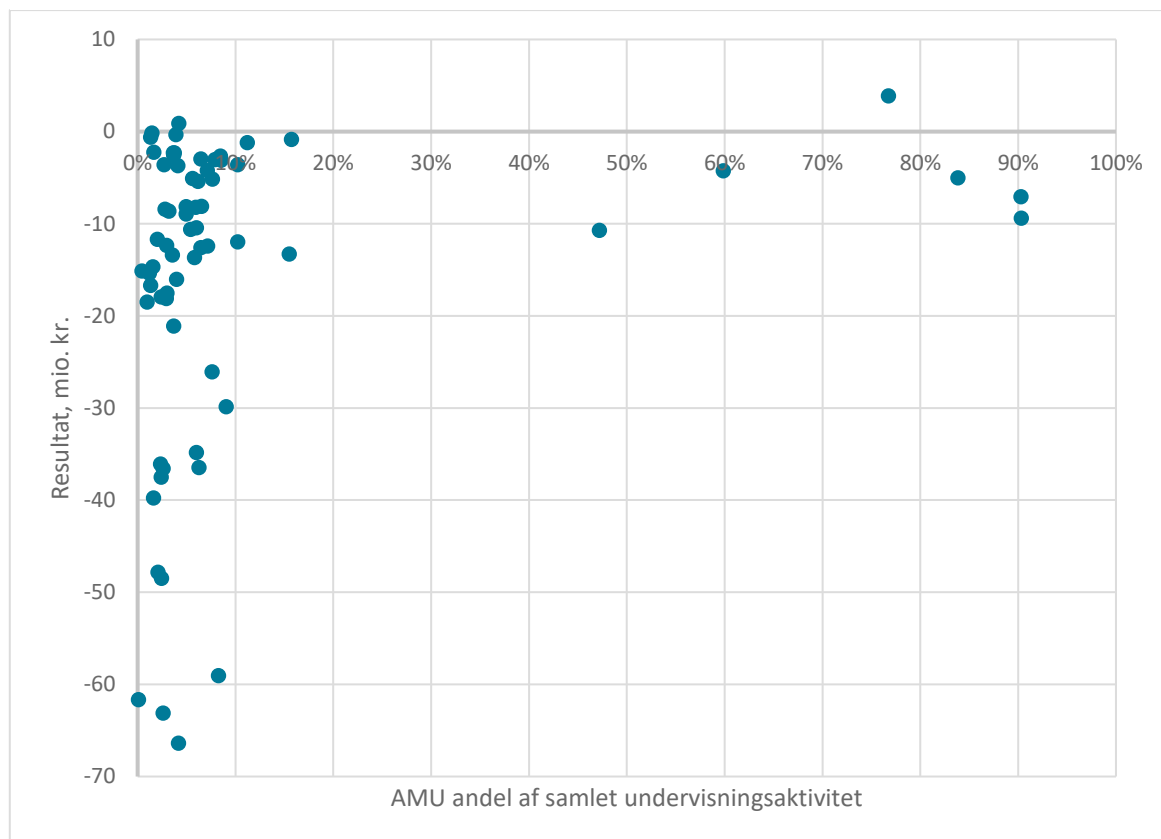
Tabel 7.4 AMU-andel af samlet aktivitet, 2016-2019

<i>Antal institutioner</i>	<1 pct.	1-5 pct.	5-10 pct.	10-25 pct.	25-50 pct.	> 50 pct.
AMU-centre	0	0	0	0	0	4
Tekniske skoler	0	9	5	2	0	0
Handelsskoler	3	8	3	0	0	0
SOSU-skoler	0	2	8	1	0	0
Kombinationsskoler	0	9	5	1	0	0
Landbrugsskoler	1	0	0	2	0	1
Professionshøjskoler	3	1	0	0	0	0

Kilde: Institutionernes årsrapporter og Børne- og Undervisningsministeriet.

Figur 7.2 nedenfor illustrerer institutionernes samlede resultater for bygnings- og fællesudgiftsområdet i 2019 som helhed fordelt på andelen af institutionernes samlede undervisningsaktivitet, der udgøres af AMU. Af figuren kan der ikke ses nogen umiddelbar sammenhæng mellem økonomiske resultater og AMU-aktivitetsandel, der skulle indikere, at resultaterne drives af forholdet mellem indtægter og udgifter relateret til AMU. Det skal dog også pointeres, at eftersom der er et så begrænset antal institutioner, hvor AMU-aktiviteten udgør en mærkbar andel af den samlede undervisningsaktivitet, er der for størstedelen af institutionerne ret begrænset variation i AMU-aktivitetsandelen, hvilket gør det vanskeligt at identificere eventuelle mønstre. Af figur 7.2 fremgår det, at de institutioner, hvor AMU-aktiviteten udgør 10 pct. eller mere af den samlede undervisningsaktivitet, har haft relativt begrænsede negative resultater – en enkelt af institutionerne har et positivt resultat – på bygnings- og fællesudgiftsområdet sammenlignet med de øvrige institutioner. Der er dog tale om ganske få institutioner, hvorfor det ikke er muligt at konkludere noget håndfast.

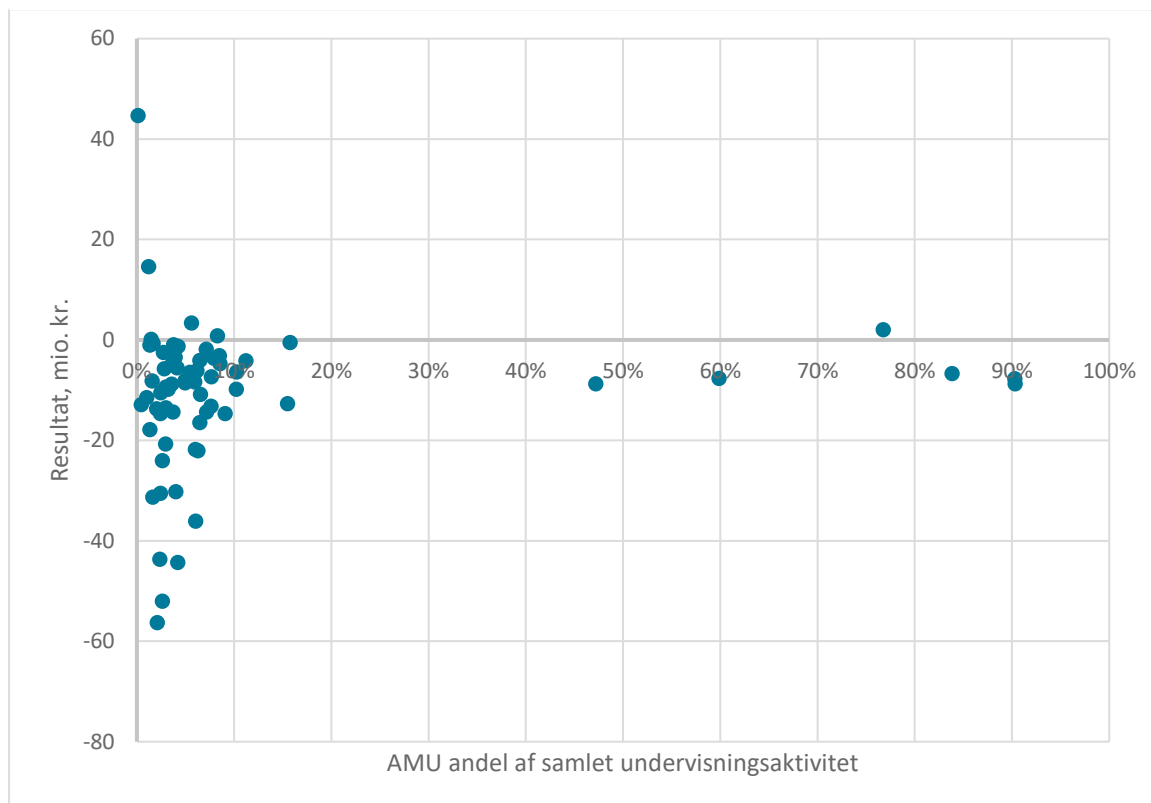
Figur 7.2 Institutionernes resultater på bygnings- og fællesudgiftsområdet, 2019

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber og årsrapporter samt Børne- og Undervisningsministeriet.

Som tidligere beskrevet i tabel 7.1 er det især fællesudgiftsområdet, der bidrager til de store negative resultater. Derfor indeholder figur 7.3 nedenfor udelukkende institutionernes resultater på fællesudgiftsområdet i 2019 fordelt på institutionernes AMU-aktivitetsandel. Billedet er dog i store træk det samme som i figur 7.2. For de institutioner, hvor AMU udgør en større andel af deres samlede undervisningsaktivitet, er de økonomiske resultater rimelige sammenlignet med de øvrige institutioner, men de har stadig overvejende haft et underskud på fællesudgiftsområdet. De største underskud findes således blandt de institutioner, hvor AMU har udgjort en stærkt begrænset andel af den samlede undervisningsaktivitet.

Figur 7.3 Institutionernes resultater på fællesudgiftsområdet, 2019

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber og årsrapporter samt Børne- og Undervisningsministeriet.

Af tabel 1.1 på side 6 fremgår institutionernes samlede økonomiske resultater på tværs af uddannelsesområder og aktiviteter. Heraf fremgår det, at institutionerne i årene 2016-2018 samlet set har realiseret et positivt resultat på mellem 13 (2018) og 158 mio. kr. (2017). På trods af de negative resultater for bygnings- og fællesudgiftsområdet har institutionerne således alligevel haft et overskud samlet set. I løbet af hele undersøgelsesperioden 2016-2019 er det mellem 57 pct. og 72 pct. af institutionerne, der indgår i taksteftersynet, som har realiseret et positivt samlet resultat. I 2019, hvor der ellers har været et samlet underskud på ca. -158 mio. kr., havde 60 pct. af institutionerne et samlet positivt resultat.

8 Fjernundervisning

Trepart III indeholder et særskilt fokus på digitalisering af VEU-systemet og bedre udnyttelse af de potentialer, brugen af fjernundervisning har. Derfor omhandler følgende afsnit anvendelsen af fjernundervisning på AMU i perioden 2016-2019, hvor aktiviteten og tilskudsudbetalingerne for fjernundervisningsaktivitet behandles. Institutionernes formålsregnskaber indeholder ikke oplysninger om fjernundervisning, eftersom indtægter og udgifter forbundet med fjernundervisning ikke bogføres på særskilte formål, men på samme måde som tilstedeværelsesundervisningen inden for samme familiegruppe, aktiviteten hører under. Det er altså ikke muligt at aflæse i formålsregnskaberne, hvorvidt undervisningsaktiviteten på AMU har været afholdt som fjernundervisning eller tilstedeværelsesundervisning. Derfor er det heller ikke muligt at opgøre institutionernes omkostninger, der specifikt vedrører fjernundervisningsaktiviteten.

Datagrundlaget udgøres i stedet af Børne- og Undervisningsministeriets tilskudsdata, der indeholder oplysninger om aktivitet, tilskudsudbetalinger og deltagerbetaling for et givent kursus. Det er muligt, fordi der findes et særligt tilskudsmærke for fjernundervisningsaktiviteten, som institutionerne anvender i deres tilskudsindberetninger. Det skal dog bemærkes, at det fremgår af *Instrukser for tilskud til institutioner for erhvervsrettet uddannelse* (IEU-instruksen), at det alene er aktivitet, hvor mindre end 25 pct. af undervisningen er tilrettelagt som tilstedeværelsesundervisning, der skal opgøres og indberettes som fjernundervisning. Reglerne i IEU-instruksen indebærer altså, at selvom op til 75 pct. af undervisningen på et AMU-kursus afholdes som fjernundervisning, vil denne undervisningsaktivitet fremgå som almindelig aktivitet i data frem for fjernundervisning.

Fra 1. januar 2019 har fjernundervisning udløst et lavere undervisningstaxametertilskud end tilstedeværelsesundervisning. Denne udgør 75 pct. af undervisningstaksten for tilstedeværelsesundervisningen. Fjernundervisningsaktivitet udløser intet bygningstaxametertilskud, men fuldt fællesudgiftstilskud (som tidligere nævnt er disse tilskud dog ikke inkluderet i taksteftersynet). Reglerne for indberetning af fjernundervisning, der fremgår af IEU-instruksen, indebærer dog, at det kun er kurser, hvor mere end 75 pct. af aktiviteten afholdes som fjernundervisning, der udløser denne lavere undervisningstakst.

Da data alene indeholder økonomiske oplysninger på indtægtssiden, er det ikke muligt at opgøre et resultat vedrørende institutionernes fjernundervisningsaktivitet. Af en undersøgelse fra 2015 omhandlende fjernundervisning i uddannelsessektoren⁶ (AMU var dog ikke en del af undersøgelsen) fremgår det i øvrigt, at langt størstedelen af institutionerne på daværende tidspunkt ikke opgjorde omkostninger til fjernundervisning særskilt. På baggrund af oplysninger fra institutionerne blev det estimeret, at fjernundervisningsaktiviteter samlet set bidrog med et overskud på 35-40 mio. kr. for de undersøgte uddannelsesområder i 2013. I en anden undersøgelse fra 2019⁷ finder institutionerne, at tilskudsvilkår er en barriere for at udbyde fjernundervisning. Det bemærkes dog tydeligt i rapporten, at institutionerne generelt har meget begrænset indsigt i omkostningerne forbundet med fjernundervisning. Af samme rapport fremgår det, at nogle AMU-udbydere især ser fjernundervisning som velegnet til kurser solgt som indtægtsdækket virksomhed (IDV). IDV-kurser afholdt som fjernundervisning indgår ikke i datagrundlaget anvendt til dette afsnit, da det som sagt udgøres af ministeriets tilskudsdata, og institutionernes formålsregnskaber, hvor denne aktivitet vil fremgå som IDV, indeholder ikke oplysninger om fjernundervisning. Afsnit 9 omhandler institutionernes IDV-aktivitet.

⁶ Qvartz, 2015: *Kortlægnings- og omkostningsanalyse af fjernundervisning på ungdomsuddannelserne mv.*

⁷ Deloitte, 2019: *Analyse af muligheder og barrierer for e-læringsforløb samt forslag til nye forretningsmodeller på voksen- og efteruddannelsesområdet.*

8.1 Aktivitet og tilskud ved fjernundervisning, 2016-2019

I tabellerne 8.1 og 8.2 nedenfor ses hhv. institutionernes indtægter og aktivitet vedr. fjernundervisning i perioden 2016-2019. Da der ikke foreligger oplysninger om omkostninger på fjernundervisningssiden, siger tabel 8.1 således ikke noget om, hvorvidt indtægterne overstiger omkostningerne og således er økonomisk rentabelt for institutionerne eller omvendt. Det bemærkes, at tabellen i modsætning til øvrige tabeller i taksteftersynet er opgjort i tusinde kr. frem for i mio. kr.

Fjernundervisningsindtægterne er steget fra ca. 1,6 mio. kr. i 2016 til 2,6 mio. kr. i 2019, hvilket svarer til en stigning på 67 pct. Dette er på trods af, at undervisningstilskuddet til fjernundervisning er blevet reduceret til 75 pct. pr. 1. januar 2019. Periodens største fjernundervisningsindtægter var på ca. 4,3 mio. kr. i 2018, hvilket var en stigning på 146 pct. ift. året før. Indtægtsændringen fra 2018 til 2019 var på -39 pct., hvilket dog også skal ses i lyset af takstnedsættelsen for fjernundervisning. Havde taksten været uændret, ville ændringen have været på -19 pct. i stedet, såfremt det antages, at aktiviteten i 2019 havde været den samme uanset takstniveau. Med indtægtsniveauet på 2,6 mio. kr. i 2019 udgjorde fjernundervisning ca. 0,4 pct. af de samlede indtægter.

Tabel 8.1 Fjernundervisningsindtægter fordelt på institutionstype, 2016-2019

2021-pl

Tusinde kr.	2016	2017	2018	2019
AMU-centre	205	167	160	-
Tekniske skoler	112	52	91	26
Handelsskoler	470	630	1.864	1.526
SOSU-skoler	160	374	659	349
Kombinationsskoler	299	325	1.268	617
Landbrugsskoler	132	50	131	41
Professionshøjskoler	184	146	117	42
I alt	1.562	1.743	4.290	2.602

Anm.: Fjernundervisningsindtægter skal her forstås som undervisningstilskud og deltagerbetaling. Tallene i tabellen er inkl. rekvireret aktivitet. I data, der ligger til grund for tabellen er det de aktuelle undervisningstakster (dvs. 2020-takster), der indgår, hvorfor takstjusteringer ud over pris- og lønregulering ikke opfanges.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Fjernundervisningsaktiviteten er i perioden steget med 126 pct. fra 18 årselever i 2016 til 40,6 årselever i 2019. I 2018 var fjernundervisningsaktiviteten på sit højeste med 51,1 årselever, hvilket er en stigning på hele 153 pct. i forhold til året før. Fra 2018 til 2019, hvor takstnedsættelsen blev indført, faldt fjernundervisningsaktiviteten med 21 pct. Fjernundervisningsaktiviteten var dog i 2019 fortsat mere end dobbelt så stor sammenlignet med de første år i perioden. Fjernundervisningsaktiviteten udgør dog fortsat en begrænset andel af den samlede undervisningsaktivitet på AMU. I 2016 udgjorde den 0,3 pct. af den samlede aktivitet, hvilket i 2019 var steget til 0,7 pct.

Tabel 8.2 Fjernundervisningsaktivitet fordelt på institutionstype, 2016-2019

Årselever (andel af samlet aktivitet i parentes)	2016	2017	2018	2019
AMU-centre	2,5 (0,2%)	2,0 (0,2%)	1,9 (0,2%)	-
Tekniske skoler	1,3 (0,1%)	0,6 (0,0%)	1,0 (0,1%)	0,3 (0,0%)
Handelsskoler	5,1 (0,6%)	6,9 (0,9%)	22,2 (2,9%)	23,8 (3,1%)
SOSU-skoler	1,9 (0,3%)	4,5 (0,8%)	8,0 (1,2%)	5,6 (0,9%)
Kombinationsskoler	3,6 (0,2%)	3,9 (0,2%)	15,3 (0,9%)	9,7 (0,6%)
Landbrugsskoler	1,2 (2,1%)	0,5 (0,6%)	1,2 (1,4%)	0,5 (0,6%)
Professionshøjskoler	2,2 (1,8%)	1,8 (1,7%)	1,4 (1,4%)	0,7 (0,7%)
I alt	18,0 (0,3%)	20,2 (0,3%)	51,1 (0,9%)	40,6 (0,7%)

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Sammenligner man de forskellige institutionstyper er det især handelsskoler, der går brug af fjernundervisning. I 2019 udgjorde fjernundervisningsaktiviteten 3,1 pct. af handelsskolernes samlede AMU-aktivitet, og handelsskolerne tegnede sig for 59 pct. af al fjernundervisningsaktivitet på AMU. Dette er en stor stigning i forhold til i 2016, hvor fjernundervisning udgjorde ca. 0,6 pct. af handelsskolernes samlede AMU-aktivitet.

Omvendt har landbrugsskolerne og professionshøjskolerne oplevet en tilbagegang i anvendelsen af fjernundervisning, hvor de i 2016 havde den største fjernundervisningsandel på hhv. 2,1 pct. og 1,8 pct., hvilket var faldet til hhv. 0,6 pct. og 0,7 pct. i 2019.

AMU-centrene og de tekniske skoler har i hele perioden haft en meget begrænset fjernundervisningsaktivitet på mellem 0,0 pct. og 0,2 pct. af deres samlede aktivitet. I 2019 havde AMU-centrene slet ingen fjernundervisningsaktivitet, mens de tekniske skoler blot havde 0,3 årselever.

8.2 Aktivitet ved fjernundervisning fordelt på takst- og familiegrupper, 2016-2019

Fjernundervisningsaktiviteten på AMU er fordelt på få af takstgrupperne, jf. figur 8.3. Det er således kun på fem af takstgrupperne, hvor der har været registreret fjernundervisningsaktivitet i perioden 2016-2019. Og det er hovedsageligt på takstgruppe 3. Takstgruppe 3 er således den eneste takstgruppe, hvor der er mere end 0,5 pct. af aktiviteten, der er registreret som fjernundervisningsaktivitet. Af tabel 8.3 fremgår det desuden, at 90 pct. af fjernundervisningsaktiviteten i 2019 hørte under takstgruppe 3, mens 8 pct. hørte under takstgruppe 7. Således tegnede blot to takstgrupper sig for 98 pct. af fjernundervisningsaktiviteten i 2019.

Tabel 8.3 Fjernundervisningsaktivitet fordelt på takstgruppe, 2016-2019

	Fjernundervisnings andel af samlet aktivitet				Andel af samlet fjernundervisningsaktivitet			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Takstgruppe 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Takstgruppe 3	0,5%	0,6%	1,7%	1,4%	80,8%	85,7%	95,1%	90,0%
Takstgruppe 4	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	1,9%	0,0%	0,0%	0,0%
Takstgruppe 5	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Takstgruppe 6	0,2%	0,1%	0,3%	0,1%	6,9%	2,3%	2,4%	1,3%
Takstgruppe 7	0,2%	0,3%	0,2%	0,4%	10,3%	12,0%	2,5%	8,0%
Takstgruppe 8	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Takstgruppe 9	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%
Takstgruppe 10	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Takstgruppe 11	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Takstgruppe 12	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Takstgruppe 13	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
I alt	0,3%	0,3%	0,9%	0,7%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Dette hænger også sammen med, hvilke typer af kurser, der hører under takstgrupperne. De to familiegrupper af teorikurser, som er mere ligetil at gennemføre som fjernundervisning, hører begge under takstgruppe 3, mens særligt udstyrs- og maskintunge kurser – der er vanskeligere at gennemføre som fjernundervisning – tilhører de højere takstgrupper.

Tabel 8.4 viser de fem familiegrupper, hvor fjernundervisning har udgjort den største andel af deres samlede aktivitet for hele perioden 2016-2019. Til sammen tegner de fem familiegrupper sig for 99,2 pct. af fjernundervisningsaktiviteten for hele perioden 2016-2019. Der er således stort set ikke registreret fjernundervisningsaktivitet uden for de nedenstående fem familiegrupper. Som det ses i tabellen er det næsten tre fjerdedele af al fjernundervisningsaktivitet i perioden, der har hørt under familiegruppen *Teori (med øvelser inkl. vedr. lovgivningsregler)*. Det fremgår desuden, at selvom det er disse fem familiegrupper, der har haft størst relativ fjernundervisningsaktivitet, er det stadig maksimalt 2 pct. af den samlede aktivitet under den givne familiegruppe, der har været fjernundervisningsaktivitet. Værd at bemærke er også, at *Gartneri* fremtræder i tabellen på trods af, der kun har været registreret fjernundervisningsaktivitet i 2016, og at dette blot udgjorde 0,2 pct. af aktiviteten på familiegruppen.

Tabel 8.4 Aktivitet for de fem familiegrupper med størst andel af fjernundervisningsaktivitet, 2016-2019

Takstgruppe	Familiegruppe	Fjernundervisningens andel af aktivitet, 2016-2019				Andel af samlet fjernundervisningsaktivitet
		2016	2017	2018	2019	2016-2019
Takstgruppe 3	Teori (med øvelser inkl. vedr. lovgivningsregler)	0,6%	0,7%	1,9%	1,3%	72,6%
Takstgruppe 3	Teori	0,2%	0,6%	1,8%	2,0%	17,5%
Takstgruppe 6	Fiskeri/landbrug	1,7%	0,5%	1,0%	0,5%	2,7%
Takstgruppe 7	Bygning	0,7%	0,8%	0,3%	1,0%	6,2%
Takstgruppe 4	Gartneri	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

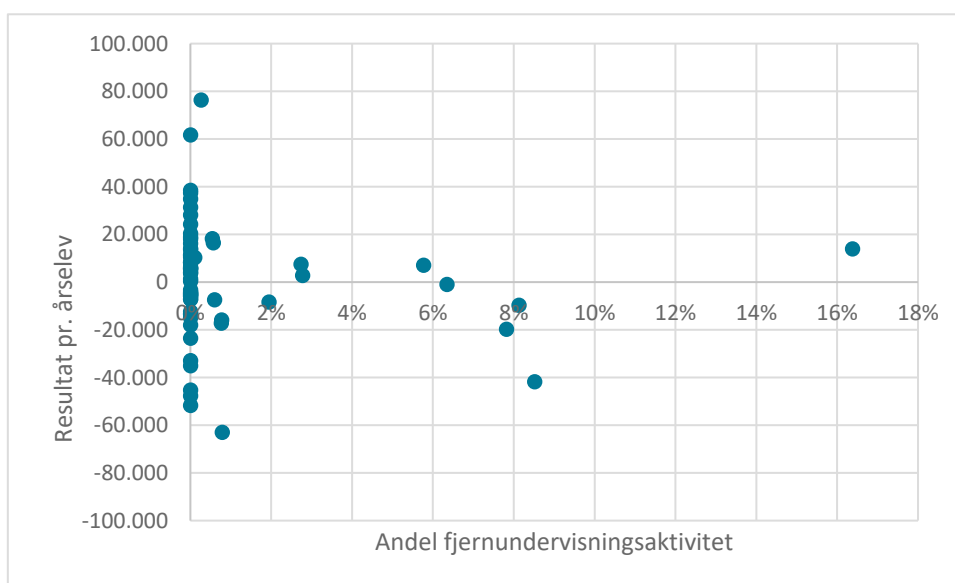
Går man helt ned på kursusniveau har der været mellem 32 (2016) og 107 (2018) AMU-mål, hvor der har været registreret fjernundervisningsaktivitet. Det svarer til hhv. 2 og 5 pct. af det samlede antal AMU-kurser, hvor der har været registreret aktivitet de givne år. Blot 11 AMU-mål har registreret fjernundervisningsaktivitet alle årene 2016-2019. For de AMU-mål, hvor der har været registreret fjernundervisningsaktivitet, har fjernundervisningens andel af den samlede undervisningsaktivitet udgjort mellem <0,1 pct. og 100 pct. I gennemsnit har fjernundervisningen udgjort 13 pct. af den samlede undervisningsaktivitet for de AMU-mål, hvor der har været registreret fjernundervisningsaktivitet.

8.3 Sammenhæng mellem fjernundervisningsaktivitet og samlet resultat på AMU

Det er et fåtal af institutionerne, der indgår i taksteftersynet, som har registreret fjernundervisningsaktivitet i perioden. Det har ligget omkring tyve institutioner hvert år, men har svinget mellem 18 (i 2018) og 22 (i 2017). Antallet af institutioner, der har registreret fjernundervisningsaktivitet har været lavest de sidste to år i perioden, hvor fjernundervisningsaktiviteten omvendt har været betydeligt højere. De enkelte institutioner har altså haft højere fjernundervisningsaktivitet. I 2016 havde de institutioner, der har registreret undervisningsaktivitet, i gennemsnit 0,9 årselever, mens de i 2018 og 2019 hhv. havde 2,8 og 2,1 årselever.

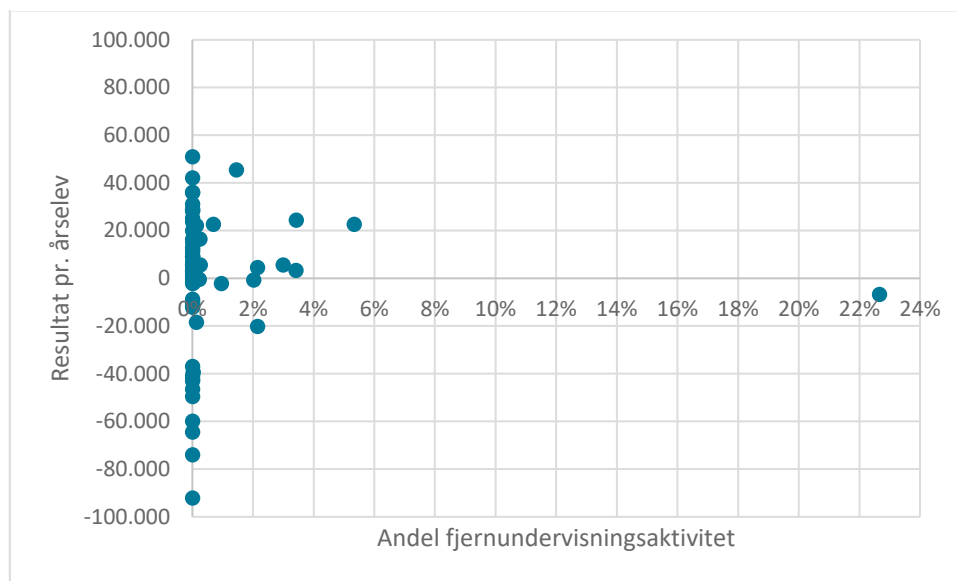
Eftersom det ikke er muligt at opgøre et resultat for fjernundervisningsaktiviteten på AMU, kigges der i stedet på institutionernes samlede resultat på AMU i relation til den relative størrelse af deres fjernundervisningsaktivitet. Hvis fjernundervisningsaktiviteten isoleret set giver et betydeligt underskud, vil det bidrage til et forringet samlet resultat, mens det omvendt vil bidrage til at forbedre det samlede resultat på AMU, hvis fjernundervisningsaktiviteten er forbundet med et overskud. Figur 8.1 og 8.2 illustrerer institutionernes resultat pr. årselev for AMU som helhed fordelt på andelen af institutionens aktivitet, som udgøres af fjernundervisning i hhv. 2018, hvor fjernundervisning udløste 100 pct. af undervisningstaksten, og 2019, hvor fjernundervisningstaksten blev reduceret til 75 pct. Det skal understreges, at der ikke kan konkluderes årsagssammenhænge mellem den relative størrelse på institutionernes fjernundervisningsaktivitet og deres økonomiske resultater.

Figur 8.1 Institutionernes resultat pr. årselev og andel fjernundervisning, 2018

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber og Børne- og Undervisningsministeriet.

Figur 8.2 Institutionernes resultat pr. årselev og andel fjernundervisning, 2019

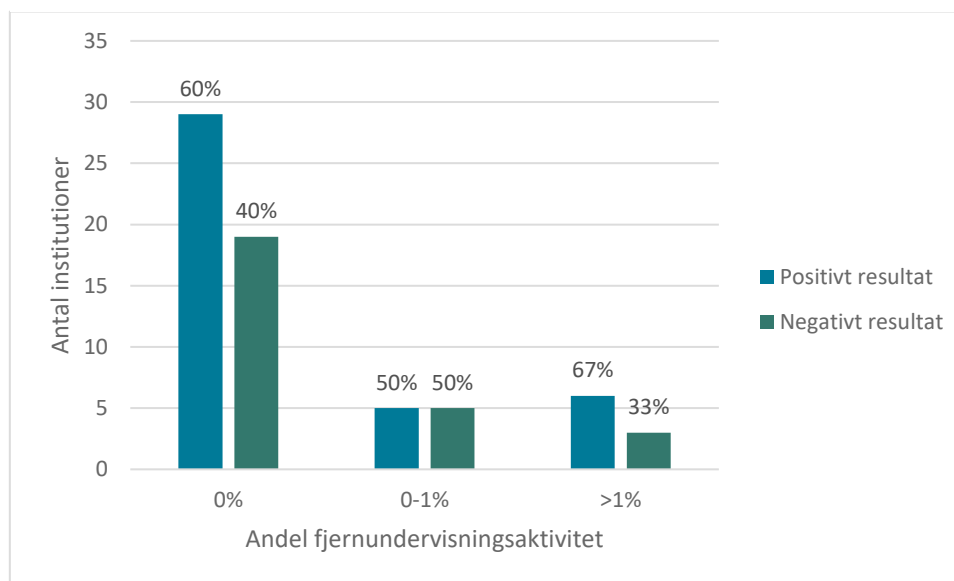
Kilde: Institutionernes formålsregnskaber og Børne- og Undervisningsministeriet.

Det fremgår af figurerne, at det ikke er entydigt, hvorvidt en højere fjernundervisningsaktivitetsandel er relateret til et hverken forbedret eller forværret samlet resultat pr. årselev på AMU i hverken 2018 eller 2019. I 2018 har institutionerne med mere end 3 pct. fjernundervisning dog hovedsageligt haft et samlet underskud, men omvendt har den institution med største relative fjernundervisningsaktivitet dog haft et pænt samlet overskud. Derudover har institutionerne med enten meget begrænset eller ingen fjernundervisningsaktivitet også i høj grad haft et samlet underskud.

Figurerne viser desuden, at fjernundervisningstakstreduktionen i 2019 ikke har betydet, at institutionerne med høj fjernundervisningsaktivitetsandel i højere grad har oplevet et samlet underskud på AMU. Tværtimod har institutioner med over 1 pct. fjernundervisningsaktivitet i vid udstrækning haft et samlet overskud på AMU.

Figur 8.3 nedenfor illustrerer antallet af institutioner, der har haft et samlet positivt eller negativt resultat i 2019 på AMU fordelt på deres andel af fjernundervisning. Figuren viser, at der ikke er en større andel af institutionerne, der slet ikke har haft fjernundervisning, som har haft et samlet positivt resultat på AMU sammenlignet med de institutioner, der har haft den største fjernundervisningsaktivitetsandel. Det skal dog bemærkes, at der er stor forskel på antallet af skoler de to kategorier i mellem.

Figur 8.3. Institutioner med hhv. positivt og negativt resultat på AMU fordelt på andel fjernundervisningsaktivitet, 2019

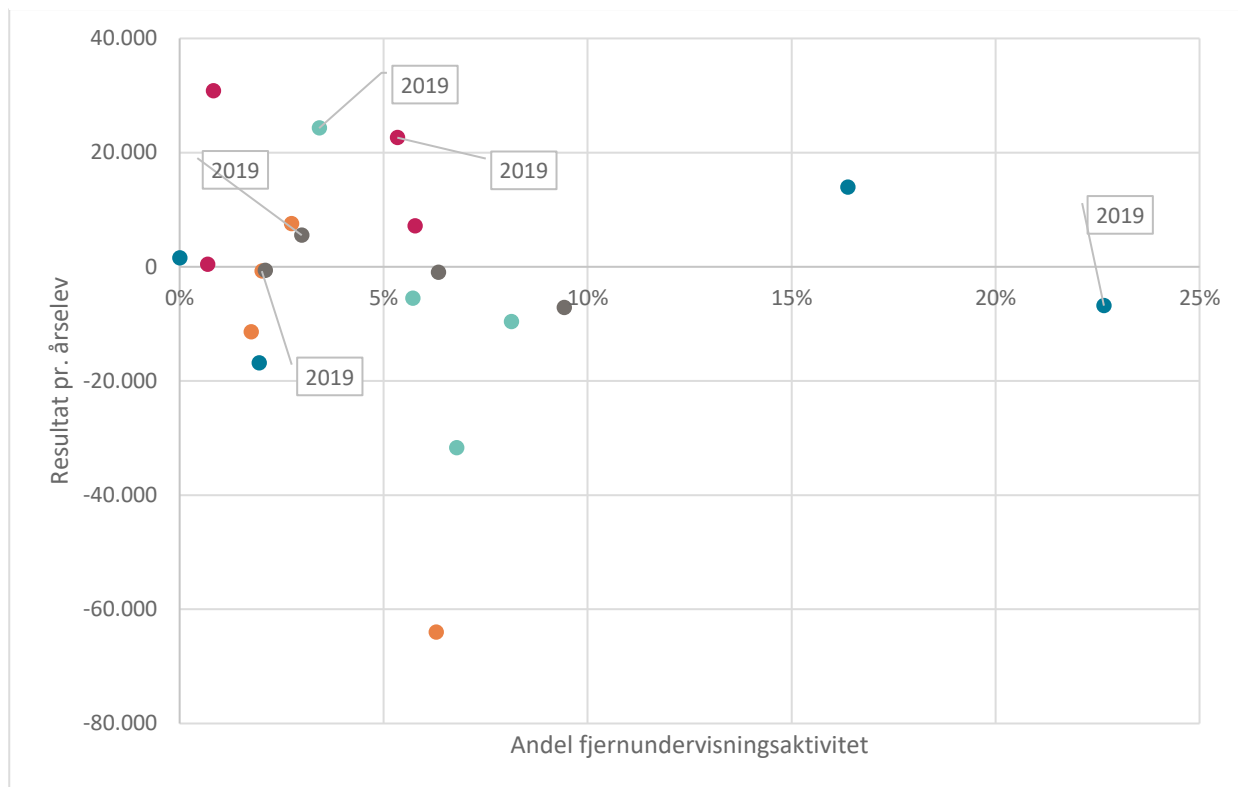

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber og Børne- og Undervisningsministeriet.

Kigger man på de fem institutioner, der i højeste grad har benyttet sig af fjernundervisning i forhold til deres samlede aktivitetsniveau for perioden 2016-2019, er billedet nogenlunde det samme. Der er ikke en entydig sammenhæng mellem fjernundervisningsaktivitetsandel og samlet resultat. De fem institutioner har for perioden som helhed afholdt mellem 3 og 10 pct. af deres samlede aktivitet som fjernundervisning. Der har dog været store forskelle fra år til år – fx har den skole, som havde den største fjernundervisningsaktivitet i 2019 (22,7 pct.) slet ingen fjernundervisningsaktivitet i 2016. Til sammen har de fem skoler tegnet sig for 45 pct. af al fjernundervisningsaktivitet for perioden som helhed.

I figur 8.4 ses de fem institutioners resultat pr. årselev i forhold til deres fjernundervisningsaktivitetsandel for hvert år 2016-2019. Hver farve indikerer én skole, og derudover er resultatet for 2019 markeret, da fjernundervisningstaksten i dette år var reduceret til 75 pct. Af figuren ses, at der er stor spredning i både fjernundervisningsaktiviteten og det samlede resultat pr. årselev på AMU. Dog ses det, at for fjernundervisningsaktivitetsandele på mere end 5 pct. har 7 ud af 10 resultater været negative. Til gengæld har den næsthøjeste fjernundervisningsaktivitetsandel registreret i perioden (16,4 pct.) haft et pænt tilhørende positivt resultat. Omvendt var 3 ud af 5 resultater positive i 2019, hvor fjernundervisningstilskuddet blev reduceret – og ét af de negative resultater var på blot -750 kr. pr. årselev. Én af de fem institutioner har haft et positivt resultat hvert år i perioden 2016-2019, mens de øvrige fire institutioner både har haft positive og negative resultater.

Figur 8.4 Udvalgte institutioners samlede resultat pr. årselev på AMU i forhold til fjernundervisningsaktivitet, 2016-2019

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber og Børne- og Undervisningsministeriet.

Fjernundervisning har således i sig selv ikke væsentlig betydning for økonomien på AMU grundet den begrænsede udbredelse blandt institutionerne og et generelt lavt aktivitetsniveau på mindre end 1 pct. af den samlede AMU-aktivitet. Reduktionen i fjernundervisningstaxametret i 2019 har derudover ikke umiddelbart haft betydning for, om udbyderne af fjernundervisningskurser oplever under- eller overskud på AMU-aktiviteten.

9 Indtægtsdækket virksomhed

I tillæg til indtægter fra undervisningsaktivitet i form af statstilskud fra Børne- og Undervisningsministeriets paragraf på finansloven og rekvireret undervisningsaktivitet finansieret i regi af beskæftigelsessystemet, kan udbyderne af AMU også oppebære indtægter fra indtægtsdækket virksomhed (IDV). IDV er aktiviteter, der ikke udløser statstilskud og ikke er uddannelsesaktiviteter efter ministeriets love og regler. Det er derimod øvrige aktiviteter, der er naturlige udløbere af institutionernes almindelige virksomhed, og som de efter eget valg sælger på et privat marked i fri konkurrence. IDV er dog en del af institutionernes samlede økonomiske resultat, ligesom både indtægter og udgifter relateret til IDV-aktiviteter indgår i institutionernes planlægning og budgettering.

Eksempler på IDV-aktiviteter er udleje af lokaler, konferencedrift, konsulentbistand, kantinedrift m.v., men også undervisningsaktivitet i form af afholdelse af kurser og særligt tilpassede uddannelsesforløb, der sælges enten til private virksomheder eller kommunale jobcentre. Det er sidstnævnte IDV-type, der indgår i taksteftersynet.

Som led i Trepert III var der et øget fokus på at styrke fleksibiliteten i AMU herunder særlig tilpasning af undervisningsaktiviteterne, så virksomhedernes behov for fleksibel kompetenceudvikling i højere grad kan imødekommes og dækkes af AMU-systemet. En del af initiativet består i at følge udviklingen i VEU-aktivitet, der afholdes som IDV, hvorfor der i institutionernes formålsregnskab er blevet oprettet et specifikt formål til kontering af indtægter og udgifter relateret til VEU-aktivitet som IDV. Det drejer sig om særligt tilpassede VEU-aktiviteter, der grundet sin tilpasning kun kan udbydes som IDV frem for ordinær undervisningsaktivitet.

Herudover er der et formål til kontering ifm. salg af undervisning og kurser som IDV, der ikke anses som VEU-aktivitet. Dette formål eksisterede i forvejen inden Trepert III, hvorfor VEU-aktivitet som IDV også skulle bogføres under dette formål indtil Trepert III, da der ikke blev skelnet mellem VEU og andre undervisningsaktiviteter som IDV.

9.1 Resultater af VEU-aktivitet som indtægtsdækket virksomhed

Formålet ”VEU-aktivitet som IDV” blev oprettet i slutningen af 2017 efter indgåelsen af Trepert III, og der er derfor konteret indtægter og udgifter på formålet i perioden 2017-2019. Eftersom formålet først blev oprettet i slutningen af året, kan det ikke forventes, at det er dækkende for året som helhed før formålets udmelding. Men det viser, hvad skolerne har bogført under formålet i 2017. Resultaterne af VEU-aktivitet afholdt som IDV fordelt på institutionstype fremgår af tabel 9.1 nedenfor.

Tabel 9.1 Resultater for VEU-aktivitet afholdt som IDV, 2017-2019, mio. kr.

2021-pl	2017	2018	2019
AMU-centre	-	5,1	0,4
Tekniske skoler	0,6	0,4	0,2
Handelsskoler	-	0,1	-
SOSU-skoler	0,5	-	-
Kombinationsskoler	-	0,2	0,0
Landbrugsskoler	-	-	-
Professionshøjskoler	-	-	-
I alt	1,0	5,8	0,6

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber.

I 2017 er der bogført et resultat vedrørende VEU-aktiviteten afholdt som IDV på ca. 1,0 mio. kr., hvilket er fordelt nogenlunde ligeligt mellem tekniske skoler og SOSU-skoler, mens de øvrige institutionstyper ikke har registreret et økonomisk resultat. I 2018 var resultatet næsten seksdoblet til ca. 5,8 mio. kr., hvilket hovedsageligt er fordelt på AMU-centre og i mindre grad på tekniske skoler, handelsskoler og kombinationsskoler. I 2019 er det samlede resultat faldet igen til 0,6 mio. kr., som primært kan tilskrives AMU-centre og i mindre grad tekniske skoler og kombinationsskoler.

Det skal bemærkes, at det er et yderst begrænset antal institutioner, der bidrager til disse tal. I 2017 var det tre institutioner, der har bogført på formålet, mens det i 2018 var seks institutioner, og i 2019 var det fire institutioner. Kun én institution har bogført på formålet hvert år i perioden 2017-2019.

De økonomiske resultater, der er registreret for VEU-aktivitet afholdt som IDV, har i gennemsnit været på ca. 0,6 mio. kr. for perioden som helhed, mens det største registrerede overskud har været på 4,9 mio. kr., og det største underskud har været på -13 t. kr.

9.2 Anden undervisningsaktivitet som indtægtsdækket virksomhed

I tillæg til bogføringsformålet for VEU-aktivitet afholdt som IDV, der blev oprettet ifm. Trepert III, eksisterer der også et bogføringsformål for IDV i form af undervisnings- og kursusvirksomhed. Posteringer under det nye formål for VEU-aktivitet afholdt som IDV har således tidligere været registreret under dette formål.

Tabel 9.2 nedenfor viser resultater for undervisnings- og kursusvirksomhed som IDV for perioden 2016-2019 fordelt på institutionstype. Indtægter og udgifter, der er bogført under formålet for undervisnings- og kursusvirksomhed som IDV, kan dog ikke isoleres til VEU-området, hvorfor resultaterne i tabel 9.2 ikke alene vedrører VEU.

Sammenholder man tabel 9.2 med 8.1 er det tydeligt, at der er meget mere aktivitet, der registreres som undervisnings- og kursusvirksomhed afholdt som IDV end som VEU-aktivitet afholdt som IDV. Udover at resultaterne er af en helt anden størrelsesorden, er der registreret resultater på alle institutionstyper.

per, ligesom samtlige institutioner, der indgår i taksteftersynet har bogført på formålet – dog har én institution ikke bogført på formålet efter at det selvstændige formål til VEU-aktivitet som IDV er blevet oprettet.

Den stærkt begrænsede aktivitet, der ligger til grund for resultaterne i tabel 9.1, kunne tyde på, at der har været træghed i implementeringen af det nye IDV-formål i institutionernes bogføringspraksis. Det kan ikke udelukkes, at der har været VEU-aktivitet, som er bogført under det forkerte IDV-formål.

Tabel 9.2 Resultater for undervisnings- og kursusvirksomhed afholdt som IDV, 2016-2019, mio. kr.

2021-pl	2016	2017	2018	2019
AMU-centre	2,4	2,8	-2,6	0,9
Tekniske skoler	41,9	36,4	26,7	22,3
Handelsskoler	83,1	82,9	48,7	37,7
SOSU-skoler	3,8	3,2	6,3	4,2
Kombinationsskoler	37,5	38,3	39,3	30,8
Landbrugsskoler	15,9	5,3	11,2	10,5
Professionshøjskoler	50,6	47,2	57,0	29,9
I alt	235,2	216,0	186,7	136,3

Kilde: Institutionernes formålsregnskaber.

Af tabellen fremgår det, at AMU-udbydere har haft et samlet overskud på undervisnings- og kursusvirksomhed som IDV i 2019 på 136,3 mio. kr. Overskuddet er reduceret fra år til år i perioden og er faldet med 98,9 mio. kr. eller 42 pct. sammenlignet med 2016. Det største fald er sket fra 2018 til 2019, hvor overskuddet på et enkelt år blev reduceret med 50,4 mio. kr. svarende til 27 pct.

Det ses ligeledes af tabellen, at det især er handelsskoler, professionshøjskoler, tekniske skoler og kombinationsskoler, der haft positive resultater. Handelsskolerne har alle år bortset fra 2018 haft det største overskud. Det er dog faldet fra at udgøre 35 pct. af det samlede overskud i 2016 til 28 pct. i 2019. Omvendt er kombinationsskolernes andel af det samlede overskud steget fra 16 pct. i 2016 til 23 pct. i 2019.

Det gennemsnitlige overskud på IDV i form af undervisnings- og kursusvirksomhed var i 2016 på 3,5 mio. kr (2021-pl), mens det i 2019 var faldet til 2,1 mio. kr. Det dækker dog over betydelige forskelle institutionerne imellem, da det største overskud i 2016 var på 57,0 mio. kr., mens det største underskud var på -8,1 mio. kr. I 2019 var det største overskud faldet til 25,8 mio. kr., mens det største underskud lå på -2,0 mio. kr. IDV-aktiviteter er som nævnt ikke en del af institutionernes kerneopgave og er noget, den enkelte skole frit vælger at afsætte på et privat marked for at oppebærer yderligere indtægter. Der er dog krav om, at institutionernes akkumulerede resultat for IDV over en 4-årig periode ikke må være negativt.

Det er derfor også generelt få institutioner, der har haft et underskud på IDV i form af undervisnings- og kursusvirksomhed. Det er mellem 6 og 9 institutioner hvert år. 3 institutioner har haft underskud alle fire år i perioden. Af disse havde to af dem også underskud alle fire år på IDV som helhed – ikke blot undervisnings- og kursusvirksomhed – mens den sidste institution havde et overskud på IDV som

helhed i tre ud af de fire år. I 2019 var det gennemsnitlige underskud for de institutioner, der havde et negativt resultat på undervisnings- og kursusvirksomhed som IDV, på -0,3 mio. kr.

9.3 Årselever, IDV

I institutionernes årsrapporter (ikke at forveksle med formålsregnskaberne) indgår der en opgørelse af IDV-årselever. Af vejledningen til udfyldelse af årsrapporten fra 2019 fremgår, at IDV-årselever opgøres som ”kursister, som modtager undervisning ved afholdelse af kurser under indtægtsdækket virksomhed. Omsætningen omregnes til årselever, dvs. omsætning divideret med gennemsnitlig indtægt pr. kursusområde er lig med antal årselever.” Der er således ikke tale om et ”reelt” aktivitetstal, men en beregnet størrelse baseret på indtægter. Derudover kan det ikke isoleres til hverken AMU eller VEU-området.

I tabel 9.3 ses aktiviteten, IDV-årselever, som den fremgår af institutionernes årsrapporter, fordelt på institutionstype. I parentes ses dette aktivitetstals procentvise relation til den registrerede AMU-aktivitet. Der er tale om en sammenligning mellem forskellige former for aktivitetstal, og tallet for IDV-årselever skal således ikke forstås som en andel af den samlede aktivitet. Hvis tallet fra regnskaberne for IDV-årselever f.eks. er ligeså stort som AMU-aktiviteten, vil der i parentes stå 100 pct.

Det skal bemærkes, at der har været tvivl blandt institutionerne omkring afrapporteringen af IDV-årselever i årsrapporterne. Pga. usikkerheden omkring datavaliditeten, skal tabellens indhold læses med forbehold.

Tabel 8.3 IDV-årselever, 2016-2019

Årselever (relativt til AMU-aktivitet i pct.)	2016	2017	2018	2019
AMU-centre	153 (13%)	124 (10%)	76 (6%)	54 (5%)
Tekniske skoler	937 (66%)	1.123 (83%)	976 (75%)	887 (67%)
Handelsskoler	2.059 (245%)	2.127 (272%)	1.921 (247%)	1.562 (205%)
SOSU-skoler	322 (52%)	276 (51%)	369 (57%)	335 (55%)
Kombinationsskoler	1.158 (58%)	966 (50%)	1.173 (67%)	1.178 (70%)
Landbrugsskoler	26 (44%)	244 (328%)	152 (170%)	142 (175%)
I alt	4.655 (74%)	4.860 (82%)	4.667 (80%)	4.158 (73%)

Anm.: Der indgår ikke oplysninger om IDV-årselever i årsrapporterne for professionshøjskoler, hvorfor de ikke indgår i tabellen. IDV-årselever indgår ikke i AMU-aktiviteten, hvorfor procenterne ikke skal ses som andel af den samlede aktivitet, men som et forholdstal.

Kilde: Institutionernes årsrapporter og Børne- og Undervisningsministeriet.

Af tabellen ses det, at den samlede IDV-aktivitet blandt AMU-udbydere er steget fra 2016 til 2017, men siden da er faldet igen til under niveauet i starten af perioden. Fra 2018 til 2019 er aktiviteten faldet med godt 500 årselever svarende til knap 11 pct. I 2017 og 2018 udgjorde IDV-aktiviteten godt 80 pct. af størrelsen på AMU-aktiviteten, mens det i 2016 og 2019 lå på hhv. 74 og 73 pct.

Generelt bemærkes det således, at IDV-aktiviteten udgør en betydelig omsætning for institutionerne, og for nogle institutionstyper har IDV omregnet til årselever større omfang end AMU.

Bilag

Departementet
Økonomi- og
Koncernafdelingen

Frederiksholms Kanal 25
1220 København K
Tlf. nr.: 32 92 50 00
E-mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr.: 20453044

31. august 2020
Sags nr.: 20/03664

Kommissorium for taksteftersyn på AMU-området

Baggrund

Det fremgår af pkt. 35 i Trepartsaftalen om styrket og mere fleksibel voksen-, efter- og videreuddannelse (2018-2021), at der skal gennemføres et taksteftersyn på AMU. Det fremgår endvidere, at der udarbejdes et kommissorium for taksteftersynet i samarbejde med arbejdsmarkedets parter.

Taksteftersynet skal undersøge sammenhængen mellem omkostninger og indtægter forbundet med at udbyde AMU, og derved belyse om økonomien i AMU er tilstrækkelig til at sikre forsyningssikkerheden og kvaliteten i AMU-udbuddet.

For at forbedre forsyningssikkerheden i AMU-udbuddet og mulighederne for at udbyde AMU af høj kvalitet, blev parterne i trepartsaftalen enige om at gennemføre en midlertidig takstforhøjelse på 70 mio. kr. årligt i aftaleperioden og at afsætte en kvalitetspulje på i alt 140 mio. kr., som skulle styrke kvaliteten og gøre det mere attraktivt at deltage i AMU. Herudover blev der med trepartsaftalen fra august 2016 om praktikpladser også afsat 30 mio. kr. årligt til takstforhøjelser på AMU, der blev udmøntet i fællesskab mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter på baggrund af det senest gennemførte taksteftersyn.

Indhold

Taksteftersynet af undervisningsaktiviteterne på AMU skal undersøge perioden fra 2016-2019 for at se effekterne af de midlertidige takstforhøjelser, og for at sikre et tidsmæssigt sammenligneligt grundlag med det seneste taksteftersyn fra 2016, som dækkede perioden 2012-2015. Ligeledes skal taksteftersynet i store træk anvende samme fremgangsmåde som taksteftersynet fra 2016 for at sikre et godt sammenligningsgrundlag.

Datagrundlaget for taksteftersynet vil være institutionernes formålsregnskaber, som beror på institutionernes egne indberetninger af indtægter

og omkostninger, og som indeholder regnskabstal for institutionernes resultater på AMU særskilt fra andre uddannelsesområder. Foruden formålsregnskaberne skal taksteftersynet dog også forholde sig til, at der i 2018 og 2019 er udbetalt en kvalitetspulje til AMU-udbydere på 20 mio. kr. i 2018 og 40 mio. kr. i 2019, som ikke kan aflæses i formålsregnskaberne.

Detaljeringsgraden af taksteftersynet skal som minimum gå til familiegruppeniveau ligesom taksteftersynet fra 2016, men taksteftersynet skal endvidere undersøge sammenhængene mellem omkostninger og indtægter helt ned på kursusniveau. Taksteftersyn skal forholde sig eksplicit til, hvorvidt en analyse på dette detaljeringsniveau muliggør retvisende konklusioner på taksteftersynet.

Yderligere skal taksteftersynet, i lighed med taksteftersynet fra 2016, undersøge både den ordinære aktivitet, som finansieres inden for Børne- og Undervisningsministeriets paragraf på finansloven og den rekvirerede aktivitet, som dækker aktivitet i regi af beskæftigelsessystemet samt aktiviteten for personer uden for AMU-målgruppen. Derudover afgrænses taksteftersynet til kun at undersøge de offentlige AMU-udbydere i lighed med taksteftersynet fra 2016, da der ikke foreligger formålsregnskaber for de private AMU-udbydere.

På baggrund af regnskabsdata og øvrige analyser af fællesudgifts- og bygningsområderne skal taksteanalysen også indeholde generelle beskrivelser og analyser af den samlede økonomi på de institutioner, der udbyder AMU. Herunder skal taksteftersynet undersøge, om der kan identificeres nogle bestemte karakteristika for institutioner, som har opnået hhv. positive og negative resultater på AMU i perioden, for eksempelvis at vurdere betydningen af aktivitet og variation i kursusudbud for institutionernes økonomiske resultater.

Taksteftersynet skal herudover indeholde særskilt beskrivelse af udviklingen i VEU-aktiviteter under indtægtsdækket virksomhed (IDV), efter der med trepartsaftalen blev indført særskilt regnskabsregistrering heraf.

Endelig skal taksteftersynet indeholde en beskrivelse af kendt viden om tilskudsvilkår og omkostningsstrukturer for AMU-aktivitet afholdt som fjernundervisning baseret på allerede tilgængelige data og rapporter.

Udarbejdelse

Eftersynet udarbejdes af Børne- og Undervisningsministeriet i Center for Økonomisk Politik og Styring.

Tidsplan og proces

Børne- og Undervisningsministeriet starter udarbejdelsen af taksteftersynet i andet halvår af 2020, når der foreligger formålsregnskaber for 2019.

Taksteftersynet skal ligge klar i primo 2021, så resultaterne kan indgå i drøftelser med parterne om den fremtidige udmøntning af det udisponerede provenu fra VEU-opsparingen på i alt 1 mia. kr., som det er aftalt i trepartsaftalen.